Bu kuponu kesip saklayınız.
VAKIT KİTAP KUPONU
Tertip 2 / 16
1 den 20 ye kadar bir sıra kupon topladıktan sonra bunları öğleden sonraları idaremize getiren okuyucularımıza 800 büyük sayfalık 5 kitap 25 kuruşa verilir. Posta ile gönderilecekler-den ayrıca 25 kuruş alınır.

HERYERDE 3 KURUS

VAKIT

ÇARŞAMBA 20 MART 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 7970

İDARE EVİ: Ankara Cad.İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Aynarozda papaslar sulh için dua ettiler

Atina, 19 (A.A.) — Atina ajansı, Aynarozdan bildiriyor:

Ayaroz kilisesine bağlı 17 Rum, bir Rus, bir Yugoslav, bir Bulgar ve bir Romen olmak üzere bütün ortodoks manastırları geçen cumartesi akşamı sabaha kadar dünya sulhunun teessüsü için dua etmişlerdir.

Fın heyeti Moskovada

Moskova, 19 (A.A.) — Sulh muahedesinin tasdiknamelerini teati etmeye ve iktısadî müzakereleri yapmaya memur Finlandiya heyeti bugün Moskovaya gelmiştir.

Çemberlaynin Avam Kamarasındaki beyanatı

Vuracağımız yeri ve zamanı

En iyi müşavirlerimizin mütaleasile seçeceğiz

Tehlike, Skandinavyanın kapılarına dayanmıştır

Ziraî istihsalde devletin rolü

Yazan: ASIM US

Hükûmet memleketin zirai istihsalâtını arttırmak için iki buçuk milyon liralık bir tahsisat aldı. Ziraat Vekâleti bu para ile bütçesinde doğrudan doğruya ferdî teşebbüslerle işlenemiyen arazileri kiralıyarak ektireceği gibi ihtiyacı olan çiftçilere de ziraat âletleri temin edecek ve başka türlü yardımlarda da bulunacaktır.

Cumhuriyet idaresi daha kurulduğunun ilk günlerindenberi memleketin zirai istihsalâtı arttırmak için türlü tedbirlere müracaat etmiştir. Bugünün kalkınılması, muhtelif istihsal mıntakalarında silolar yapılması, buğday fiyatlarının muayyen bir hadden aşağı düşmemesi için devletçe satın alınması gibi. Bu tedbirlerden her birinin başka başka yollardan istihsalin artmasına faydası olduğu şüphesizdir. On altı, on yedi sene evvel İzmir ve İstanbul gibi büyük şehirlerimizin yedikleri ekmeklik hariçten gelen yabancı buğdayla yapıldığı halde şimdi memleket istihsalâtı kendi kendini idareye kâfi geldikten başka ihracata da bulunabiliyoruz.

Bugün fiilen bu yolda ihracat bulunmuyorsak bunun sebebini istihsalâta ait imkânsızlıkta değil, sadece harp dolayısiyle vukua gelen fevkalâde vaziyetlerde aranmak lâzımgelir: Milli müdafaa ihtiyacından bugün bir memleket için topun, tayyarenin, tankın ehemmiyeti ne ise buğdayın ve onunla beraber yetiştirilecek mahsullerin kıymeti de odur.

Misale olarak Türkiye için bu cihetten buğday istihsalinin ehemmiyetini arttıran bir hal daha vardır ki bu da şark vilâyetlerimizin mühim bir kısmının geçirdiği felâketle felâketi ile garp vilâyetlerimizden bir kısmının uğradığı kuraklıklardır. İşte bu felâketlerden tesirî ile istihsalâtımızda hasıl olacak eksikliği telâfi için hükûmet milli korunma kanununun verdiği salâhiyetlerden istifadeye lüzum görmüştür. Hükûmet her türlü vasıtalara müracaat ederek ziraî istihsalâtı teşvik etmekle kalmıyacak, doğrudan doğruya istihsal sahasında kullanmayı tecrübe edeceği vasıtalarını da istihsal sahasında kullanmayı tecrübe edecektir; yani ferdî teşebbüslerle işlenemiyen 500 hektardan fazla araziyi kiralıyarak buraları makine ile ziraat ettirecektir.

Devlet eliyle istihsal sahasında kullanılacak olan bu makinelerden elde edilecek neticeler makinenin memleketimiz ziraatinden hangi derecelerde ve ne şekillerde istifade olunabileceği de anlaşılmış olacaktır. Kanaatimizce

(Devamı 5 incide)

Memleket içine çekilen Finler

Londra, 19 (A.A.) — Avam kamarasında Çemberlayn alkışlar arasında kürsüye gelmiştir.

Başvekil bütçenin 23 nisanda parlâmentoya tevdi olunacağını bildirmiştir. *(Devamı 5 incide)*

Tıp ve Tıb Edebiyatı âleminin büyük bir kayıbı..

General Besim Ömer Akalın vefat etti

Merhum General Besim Ömer Akalın

Ankara, 19 (Hususi) — Bilecik Mebusu General Profesör Besim Ömer Akalın bugün Şehir Lokantasında kalp sektesinden vefat etmiştir.

Meclisin en yaşlı âzası olan Besim Ömer öğleden evvel Meclise gelmiş, kütüphanede meşgul olmuş, mebus arkadaşları ile görüşmüş, ayrılırken hepsi ile ayrı ayrı musafaha etmiştir. Veneral Besim Ömer neşeli ve sıhhatli bir şekilde Meclisten ayrılmıştır. Öğleyin yanında mebus Numan olduğu halde Şehir Lokantasına gelmiş, biftek ısmarlamıştır. Biftek biraz sonra hazırlanıp getirilmiş, Besim Ömer bunun bir kısmını yemiş, fakat beğenmemiş olacak ki, garsonu çağırarak bifteğin sertçe olduğunu, başka bir biftek yapılması-

(Devamı 5 incide)

İngiliz mebuslarından Manderin hükûmetten bir suali:

ALMANYAYA Karadeniz yolile petrol gitmesine mani olmalıyız

Bugünkü vaziyetin devamına tahammül edilemez

Londra, 19 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Avam kamarasında Mander hükûmetten şu suali sormuştur:

— Almanyaya, Karadenizi aşarak Tuna yolu ile petrol gitmesinin önüne geçmek üzere hükûmetin aldığı tedbirler nelerdir?

İktısadî harp nazırı Kroş, şu cevabı vermiştir:

— Karadenizde harp kaçağı kontrolü için bir liman mevcut olmadığı için Almanyaya deniz yolu ile petrol gelmesine mani olmak imkânsızdır. Montrö mukavelenamesi mucibince muharip memleketler harp gemileri, Karadenize girmek üzere Boğazları geçemezler.

Bunun üzerine Mander, şu suali sormuştur:

— Bu nakliyata nihayet vermek ve ablukayı sıkılaştırmak için hükûmetin teşebbüslerde bulunmak niyetinde olup olmadığını söyliyebilir misiniz? Bugünkü vaziyetin devamına tahammül edilemez.

Kroş, bu suale de şöyle mukabelede bulunmuştur:

— Acaba Mander bu hususta ne düşünüyor?

Bulgar ordusu

Yabancı menfaatler için harbe atılmıyacak

Sofya, 19 (A.A.) — Bulgar Başvekili Filof mebusan meclisinde bugün uzun beyanatta bulunmuştur.

Başvekil Bulgaristanın sulh ve

(Devamı 5 incide)

Vels, Çemberlayn ve Lord Halifaksla bir arada

Velsin Avrupadaki vazifesi bitti

Dün akşam Romadan Cenovaya hareket etti

Roma, 19 (A.A.) — Sumner Vels, bu akşam Cenovaya hareket edecek ve Amerikaya dönmek üzere Conte di Savoia transatlantiğine Cenovadan binecektir.

Evvelce tesbit edilmiş olan programa göre Vels Napoliden vapura binecekti.

Roma, 19 (A.A.) — Sumner Vels bugün öğleden sonra Amerika gazetecilerine yaptığı beyanatta hususî öğle yemeği sırasında Kont Ciano ile kısa bir mülâkatta bulunduğunu, Avrupadaki vazifesinin bittiğini söylemiş ve fakat bu vazifenin neticesi hakkında olduğu gibi şahsî intibalarına dair de bir şey ilâve edemiyeceğini bildirmiştir.

Çemberlayn'in Vels Hakkındaki Sözleri

Londra, 19 (A.A.) — Avam kamarasında, Amerika hariciye müsteşarı Sumner Vels'in ziyareti hakkında Çemberlayn demiştir ki: *(Devamı 5 incide)*

Bir haftalık bilânço

Dördü bitaraf 9 gemi batırıldı

Uç Alman gemisi de müsadere edildi

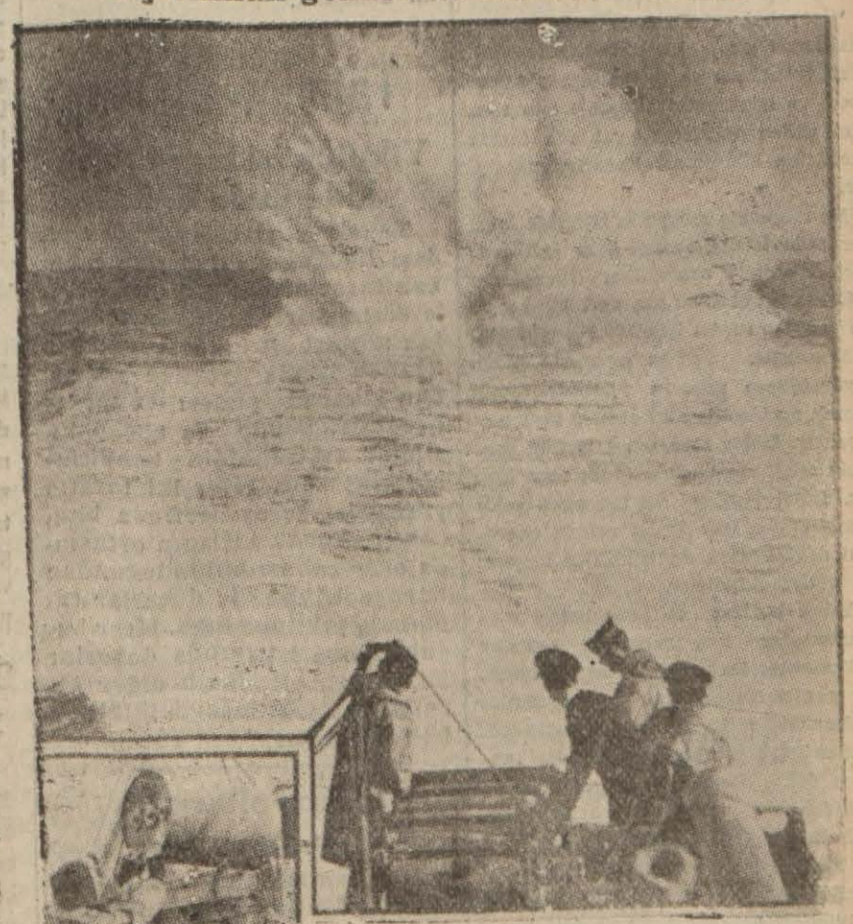

Bir Alman tahtelbahirinin mevcudiyetinden şüphelenildiği için burada bir İngiliz harp gemisinden denize mancınıkla su bombası atılıyor. (Yazısı 5 incide)

Lord Halifaks'ın beyanatı

Hedefimiz, Almanyanın mağlûp olmasıdır

Tevessül edeceğimiz her hangi bir hususî hareketin Rusya ile olan münasebetlerimizi ihlâl edebileceği endişesi bizi asla azmimizden döndürmiyecektir

(Yazısı 5 incide)

Hangoe şehrinin anahtarları

Cuma gecesi Sovyet makamlarına teslim ediliyor

Fin kabinesi istifa edecek

Hangö, 19 (A.A.) — Hangö şehrinin anahtarları gelecek cuma günü gece yarısı binbaşı Per vickstron tarafından Sovyet makamlarına teslim edilecektir. O zamana kadar şehrin on bini bulan nüfusu tahliye edilmiş bulunacaktır. Şehrin kesif bombardımanları esnasında atılan 9000 bombanın tahribatından kurtulan yegâne şey 30 nisan 1918 de bolşevikleri tardetmek için Finlere yardım etmiş olan Alman fırkasının karaya çıkışı hatırası olarak dikilen âbidedir. Hangö yarımadasının siyasî ve adlî rejimi ağlebi ihtimal bugün Moskovada cereyan edecek olan Rus — Fin müzakereleri esnasında mevzuu bahsolacaktır. 30 sene müddetle kirava verilmiş olan Hangö yerli sekenesi tamamile tahliye edilmiş Fin hâkimiyeti altında bir arazi olarak kalacaktır. Finlandiyada bir Sovyet üssü ve askerî bir istinat noktası olan Hangö, Estonyadaki mümasil üslerden farklı olacaktır. Bu üslerdeki Estonyalılar kendi arzulariyle kalmışlardır. Sovyet makamlarına yalnız bir deniz üssü için lâzım gelen binalar kiralanmıştır.

Helsinki, 19 (A.A.) — Finlandiya Rusyaya terkedilen eyaletlerin sekenesini teşkil eden 450 bin kişiyi memleketin muhtelif yerlerine yerleştirmek gibi güç bir mesele karşısında bulunmaktadır. Burdan başka yeni hudut civarında oturanlar muvakkaten memleket dahilinde yerleşmeğe mecburdurlar. Bunlar evlerine dönmek için askerî makamlardan emir bekliyeceklerdir.

Tahliye edilen halk Vasa, Ualaborg, Kuopis ve Nikkeli mıntakalarına yerleştirilcektir. Ber zahın eski sakinleri Finlandiyanın cenubu garbî kısmına yerleştirilmiştir. Hangö halkı ise Helsinki mıntakasına nakledilecektir. Memleketin süratle yeni şeklini alması için elden gelen bütün gayretler sarfedilmektedir.

Sabık Başvekil Stokholme geldi

Stokholm, 19 (A.A.) — Finlandiya sabık Başvekili Kajander, Finlandiyaya sosyal yardım yapılması meselelerile uğraşmak üzere Stokholme gelmiştir. B. Kajander Finlandiyada harp malûllerinin adedinin otuz bini mütecaviz olduğunu söylemiştir.

Stokholm, 19 (A.A.) — Helsinkiden emin bir membadan öğrenildiğine göre Finlandiya kabinesi Rus — Fin muahedesinin musaddak nüshaları teati edildikten sonra Reisicumhura istifasını verecektir. Rito Ryti Devlet Bankasının başında eski verine geçecektir.

İnönü Fransız profesörünü kabul buyurdu

Ankara, 19 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü bugün saat 16.30 da Çankaya köşkünde Fransız profesörü Siegfriedi kabul buyurmuşlardır.

Balıkesir bağları sular altında

Denizli, 19 (A.A.) — Bu gece saat 3 de yağmağa başlıyan kar hala devam ediyor. Her taraf karla örtüldü. Karın kalınlığı 25 santimi bulmuştur.

Balıkesir, 19 (A.A.) — Vilâyetimiz dahilinde fasılasız yağmakta olan yağmurlardan Bürhaniye Havran ve Edremid - Bürhaniye arasındaki bağ ve zeytinlikler sular altında kalmıştır. Vilâyetce icabeden tedbirler derhal alınmış ve otomobil seferleri durdurulmuştur.

Bahardan beri yağan yağmurlardan zeytinlikler ve yazlık mahsuller zarar görmüştür.

Peynir ihracatı serbest bırakıldı

Ankara, 19 (A.A.) — Haber verildiğine göre, bugüne kadar ihracı memnu olan peynirin memleket ihtiyacından fazla olan kısmının ecnebi memleketlere satılmasını teminen ihracı lisansa tabi maddeler arasına alınmasına karar verilmiştir.

Bu kararın piyasaya yeni çıkacak yeni peynir mahsulü fiyatlarına hayırlı tesiri olacağı gibi müstahsillerin yüzünü güldüreceği de şüphesizdir.

İstanbul hakkında

Balkan Heraldın şayanı dikkat bir yazısı

Belgradda münteşir Balkan Herald gazetesinde İstanbul hakkında bir yazı çıkmıştır. "İstanbul Avrupanın en güzel bir şehri olacaktır,, başlıklı bu yazıda şöyle deniyor:

"İstanbul, yanında bulunan kür mahalleri gibi, bir ilkbahar temizliğine tutulması ve tesisatının yenilenmesi ve ıslahı gibi hususatı için tanzim edilen plânların yakında tatbik mevkiine konulması kararlaştırılmıştır.

Bu meyanda sularının bilhassa kanser tedavisinde hususî bazı şafi tedbirleri olduğu zannedilen İnegöldeki OLYAT kaplıcalarının asri bir şekilde yeniden inşası için 100.000 lira sarfedilecektir. Tedavi görmeğe giden ziyaretçilere modern konfor temin etmek maksadile asri oteller inşa edilecektir. Diğer taraftan İstanbul şehrinin ıslahının başlıca âmili olan Bay Dr. Lûtfi Kırdar ve tanınmış şehir mütehassısı Bay Prost şehrin çehresini değiştirecek değişiklikler meydana getirmektedirler.

Yıkık binalar ve göze batan fena manzaralar kısa zamanda ortadan kalkmakta, icabeden yerlerde sokaklar genişlettirilmekte ve meydanlar açılmaktadır. Bütün bu ıslahatta gözetilen gaye İstanbulu yalnız Balkanların değil, dünyanın en güzel şehirlerinden biri haline ifrağ etmektedir. Filhakika şehrin müstesna vaziyeti ve beynelmilel şöhreti nazarı itibara alındığı takdirde bu gayenin mümkün olabileceği âşikârdır. Tadil edilen sokak ve meydanların yerine yeni geniş bulvarlar, parklar, meydanlar, hastahaneler ve eğlence mahalleri yakında meydana gelecek ve şehrin sakinleri ile turistlerin hayranlığını mucip olacaktır.

Tarihin bu ehemmiyetli anında, bu büyük şehrin başında Lûtfi Kırdar gibi tükenmez enerji ve teşebbüs sahibi olan bir Valiye sahip olması büyük bir nimettir.,,

Taksim kışlası

Yıkılma işi bir müteahhide ihale edildi

Taksim kışlasının Mete caddesi ile Taksim bahçesine bakan taraflarının yıkılması ihale edilmiştir. Bu işi üzerine alan müteahhit belediyeye 8999 liradan başka yıkılan yerlerden çıkacak taşları da terkedecektir. Demir ve ahşap kısımlar müteahhidin kendisine ait olaacktır. Her iki tarafın yıkılması üç ay zarfında bitecektir. Ancak kışlanın ortasında spor sahası bulunduğundan buraya bakan iç duvarlar tamamen yıkılmıyacak, birer buçuk metre irtifaında duvarlar kalacaktır. Kışlanın diğer taraflarının yıkılmasına bilâhara başlanacaktır.

Denizyollarında bir suiistimal

Denizyolları idaresinin yolcu ve yük biletleri servisinde bir suiistimal yapıldığı meydana çıkarılmıştır.

Müfettişler tarafından yapılan tetkikler sonunda bu servisten üç kişiye işten el çektirilmiştir.

ŞEHİR İÇİNDE

Okuma seferberliği

İlk tahsil çağındaki çocukların tesbiti için bir talimatname hazırlandı

Nisan ayında kaza ve köylerde tahsil çağına giren çocuklar tesbit edilecek

İlk tahsil çağında bulunan çocukların okutulması hususunda Maarif Vekilliği her yıl yeni tedbirler almaktadır. Alınan tedbirler sayesinde bugün yüzlerce çocuk bilgiye kavuşmak üzere okullarda yetişmektedir. Bu işi daha ziyade genişlendirmek ve bir devlet meselesi haline sokmak üzere Dahiliye ve Maarif Vekâletinin müşterek kararlariyle "Okuma çağındaki çocukların tesbit talimatnamesi,, adlı bir talimatname vücuda getirilmiştir. Bu talimatname hükümlerine göre köy ve şehirlerdeki okuma çağına gelen çocuklar her yıl Mart ayında tesbit edilecek, hazırlanan istatistikler de vekilliğe gönderilecektir.

Talimatname hükümlerine göre tesbit işi şu şekilde olacaktır:

Tedrisatı iptidaiye kanununun 77 inci maddesi mucibince, vilâyet tarafından kararlaştırılacak bir günde tesbit işi yapılacaktır. Bu işler için nüfus dairelerinin kayıtlarına katiyyen müracaat edilmiyecektir. İş anket ve yazım usuliyle yapılacaktır.

Bu işte kullanılacak cetveller kaza maarif memurluklarına tevdi edilecektir.

Okulu bulunan köylerde okuma çağına gelen çocukları isim üzerine köy öğretmeni, muhtar ve köy eğitmeni tesbit ederek nahiye direktörlerine göndereceklerdir. Okulu bulunmıyan köylerde bu işi muhtar ve kâtip yapacaktır.

Şehirde Tesbit İşi

Şehirde okulu bulunan mahallerde öğretmen, bekçi ve vilâyetin tensip edeceği diğer kimseler muayyen günde evlere müracaat ederek isimleri kaydedecektir.

İlk tahsil çağı tedrisatı iptidaiye kanununa göre 16 — 17 olarak gösterilmektedir.

Kanunu Medenî bugün 15 yaşındakileri evlendirmeye müsaittir. Tahsil mecburiyeti hududuna giren bu yaştakilerin evli, dul, boşanmış gibi medenî hallerine bakılmıyarak cetvellere adları yazılacaktır.

Tesbit işi ikmal edildikten sonra öğretmenlerin yardımile umumî listeler tanzim edilecek ve alâkadar makamlara gönderilecektir.

Tesbit işinde yolsuzluk yapan, verilen vazifeyi kabul etmiyen veyahut lâyıkiyle ifa etmiyen, tahsil çağında bulunan çocuğunu okula göndermiyenler kanunen cezalandırılacaklardır.

İstanbulda okul faaliyetinden dolayı Vali ve Maarif müdürüne takdirname gönderildi

Hayırlı faaliyetlerinden dolayı Maarif Vekâletinden takdirname alan Vali ve Maarif Müdürü

Şehrimizin kültür müesseselerinin sayısı her yıl açılan yeni okullarla bir miktar yükselmektedir. Cumhuriyet bayramında açılma töreni yapılan orta, ilk ve köy okullarından maada yine 23 Nisan Ulusal Eğemenlik bayramında birçok köylerde inşaatı biten okulların açılma merasimi yapılacaktır.

Okul inşasında ve okulların idaresinde göstermiş oldukları muvaffakiyetlerden dolayı Maarif Vekilliği İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarla Maarif Müdürü Tevfik Kut'a birer takdirname göndermiştir.

Vekillik, gerek Valinin, gerekse Maarif Müdürünün gösterdiği değerli çalışmalara teşekkür etmektedir.

Mıntaka Ticaret Müdürü

İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürü Avni Sakman Ticaret Vekâletiyle temas etmek üzere dün Ankaraya gitmiştir.

Lise ve Ortaokul Direktörleri

Orta tedrisat müesseselerinin teftiş neticeleri Maarif Vekilliği tarafından tesbit edilerek alâkadarlara tebliğ edilmişti. Bu tebliği okuyucularımıza dün bildirmiştik. Bunların arasında takdirname ve teşekkür mektubu alan direktörler bulunduğu gibi tecziye edilen okul direktörleri de vardır. Mevcut diğer direktörlerin mesaisi normal bulunmuştur.

Belediye bütçesindeki açık

Yeni belediye bütçesi bir buçuk milyon lira kadar açıktır. Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdarın riyasetinde belediye daimî encümen azalariyle belediye muavin ve müdürleri bir toplantı yaparak yeni bütçe üzerinde görüşmüşlerdir. Bütçe açığı fazla varidatla ve bazı tasarruflarla kapatılacaktır.

Otobüsçülerin belediyeye verdikleri yüzde on

Otobüs komisyonu bugün belediyede toplanarak otobüsçülerin dilekleri hakkında kararını verecektir. Otobüsçüler belediyenin kendilerinden almakta olduğu yüzde on hisseden feragat etmesini istemişlerdi. Belediye muhasebe müdürlüğü bütçe vaziyeti noktasından senede 60 bin lira tutan bu hisseden vazgeçilemiyeceği mutaleasında bulunmuştur.

Modadaki heyelân

Valinin başkanlığında bir fen heyeti dün tetkikler yaptı

Modadaki heyelân etrafında dün Vali ve Belediye Reisi Dr Lûtfi Kırdarın başkanlığında bir fen heyeti tetkikler yapmıştır. Giden heyet fen müdürü Nuri, imar müdürü Hüsnü, fen müşaviri Hulki, yollar müdürü Galip, ve Mühendis mektebi jeoloji profesörü Malikten ibarettir.

Heyet bu tetkiklerinin neticesini bir rapor halinde tesbit etmiştir. Fen heyetince dün bize şu malûmat verilmiştir:

Modada Devriye sokağı ile Çocuk bahçesi arasında takriben 20 - 30 metre kadar bir saha dahilinde husule gelen heyelân mahallen tetkik edildi Arazinin esas vaziyeti şistî olup yol bu şist üzerine mürurû zamanla dökülen ve sıkışan bir imlânın üzerine oturmaktadır.

Son zamanlarda yağan şiddetli yağmurların tesiriyle imlânın gevşediği ve dik sathı mailde tutunamıyarak kısmen kaydığı ve kenarlardan döküldüğü görülmüş, hâdisenin bundan ibaret olduğu anlaşılmıştır.

Buna karşı alınacak tedbir şudur: Yolun kenarından başlamak üzere sağlam zemine oturacak bir istinat duvarı inşa etmek suretile imlânın kaymasına mani olunacaktır.

İstinat duvarının fennen icabeden mevkiini tesbit için mahallinde yapılacak sondaja göre duvar inşasına başlanacaktır. Çöküntü mıntakasına iki ev tesadüf etmektedir. Bu evlerde çöküntüden mütevellit bir ârıza henüz görülmemiştir. Fakat evler berayi ihtiyat boşaltılmıştır.

Mal sahipleri temellerin sağlam zemin üzerine istinat ettirildiğini fennî raporlarla isbat ederlerse iskâna müsaade edilecektir.

Et fiyatları yükseldi

Soğuklar yüzünden hayvan gelmiyor

Et fiyatları son günlerde kilo başına 5 - 10 kuruş arasında yükselmiştir. Bunun sebebi Anadoluda ve Trakyada hüküm süren şiddetli kış ve soğuklar yüzünden mühi mmiktarda hayvanın telef olması; ve yolların kapanması yüzünden nakliyatın güçlüğe uğramasıdır.

Bilhassa Karadenizdeki fırtınalar yüzünden vapurlar limanlara uğrayamadığından şark vilâyetlerinden hayvan getirmek mümkün olamamaktadır.

Pasif Korunmada kullanılacak tulumbalar

Pasif korunma hizmetinde kullanılmak üzere 110 tulumba yapılmıştı. Bunlar tamamen alındığından bugünlerde 13 mıntakaya taksim olunacaktır. Bu mıntakalar İstanbul, Rami, Beyoğlu, Halıcıoğlu, İstinye, Beykoz, Üsküdar, Kadıköy, Erenköy, Bakırköy, Yeşilköy, Büyükada, Heybeli ve Burgaz adalarıdır. Yeniden 110 tulumba yaptırılması için bütçeye tahsisat konacaktır. Halen mahalle ekiplerinden 3000 kişi kurs görmektedir. Resmî memurların devam ettikleri kurslarda ise 520 kişi vardır. Bu kurslar her iki buçuk ayda bir yenilenecektir.

Belediye Sıhhat İşleri Müdürü

Belediye sıhhat işleri müdürü Osman Sait dün vekâletten vaki olan davet üzerine Ankaraya gitmiştir.

Tütün satışları

Bu seneki rekolte 63 milyon kilo tesbit edildi

İnhisarlar idaresi eksperleri tarafından tütün mıntakalarında yapılan tetkiklere göre bu seneki tütün rekoltemiz 63 milyon kilo tahmin olunmaktadır. Bu miktar geçen seneye nazaran yüzde on fazladır. Her tarafta tütün satışları çok hararetlidir. Şimdiye kadar bütün mıntakalarda 40 milyon kilo tütün satılmıştır.

Bunun 32 milyon kilosu Egeden, 1 milyon 116 bin kilosu Marmara mıntakalarından, 4,5 milyon kilosu Karadenizde ve bir milyon 200 bin kilosu da şark vilâyetlerinden satılmıştır. Fiyatlar her tarafta iyidir. Geç açılan Marmara ve Karadeniz mıntakalarında satışlar bilhassa ecnebi kumpanyalar arasında harretle devam etmektedir.

Romanyaya portakal gönderdik

Dün Romanyaya mühim miktarda portakal ve kuru meyva gönderilmiştir. Dünkü ihracat 300 bin liradan fazladır.

Son günlerde ithalât azalmıştır. İki gün içinde yalnız Romanya bandıralı Besarabya vapuriyle bir miktar otomobil aksamı gelmiştir.

Susam fiyatları

Susam fiyatları gittikçe yükselmektedir. İhracatın fazlalaşmasından sonra yerli fabrikalar da fazla mübayaata başlamışlardır. Dün yerli fabrikalar piyasadan 200 çuval mal almışlardır.

Diğer taraftan zeytinyağı fiyatları da yükselmeye başlamıştır.

Bir çocuk şakasının sonu

Kasımpaşada Zincirlikuyu caddesinde oturan 14 yaşında Ahmet ile helvacı Muzafferin 8 yaşındaki oğlu Abbas şakalaşırlarken Abbasın elindeki bıçak Ahmedin yanağına girmiştir. Yaralı çocuk tedavi altına alınmıştır.

Tatlıcı Abdülkadirin ölümü

Geçenlerde, odasında ölü olarak bulunan Veznecilerdeki meşhur tatlıcı Şamlı Abdülkadirin bir cinayete kurban gittiği anlaşılmıştır. Morğda yapılan otopsi Abdülkadirin boğazı sıkılarak öldürüldüğünü ortaya çıkarmıştır. Maktulün oğlu Suphi ile, evvelce yanında müstahdem Emin zan altında bulunmaktadır. Emin, iki sene önce tatlıcının kasasından para çaldığı için mahkûm edilmiş ve bir kaç gün evvel müddetini doldurarak hapishaneden çıkmıştı.

Zabıta tarafından tahkikata ehemmiyetle devam olunmaktadır.

Yirmi yıl evvelki Vakit

20 Mart 1920

Kömür fiyatının tezyidi

İstanbulda satılan maden kömürleri için tayin edilmiş fiyat nakliye ücretinin çoğalması dolayısiyle önümüzdeki Perşembe gününden itibaren ton başına iki lira artacaktır.

TAKVİM

	Çarşamb. 20 Mart	Perşembe 21 Mart
	10 Sefer	1 Sefer
	Kasım 134	Kasım 135

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneşin doğuşu	6 04	11 43	6 02	11 40
Öğle	12 22	6 00	12 21	5 59
İkindi	15 47	9 26	15 47	9 23
Akşam	18 21	12 00	18 22	12 00
Yatsı	19 51	1 31	19 52	1 31
İmsak	4 24	10 03	4 23	10 00

Mahkemelerde:

Dün görülen matbuat davaları

Cumhuriyet aleyhine açılan davada iki daktilonun şahit dinlenmesine karar verildi

Konyalı İbrahim Hakkı'nın, ... davasına ait muhakeme ... yazıldığı sırada kendisine hakaret edildiği ve gönderdiği ... neşredilmediği iddiasiyle Cumhuriyet gazetesi neşriyat müdürü aleyhine açtığı muhakemeye dün yedinci asliye ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Cumhuriyet neşriyat müdürü, Konyalı İbrahim Hakkının gönderdiği arap harfleriyle yazılmış tekzipnameyi mahkemeye ibraz etmiş, Konyalı ise tekzipnamesinin ... olmadığı, bunun "Peyami ... cevap" isimli bir makale ... ve Hikmet Münife lokan verdiğini söylemiş:

— Bizim asıl hasmımız Yunus Nadidir, Hikmet Münif arkadaşıdır" demiş ve Cumhuriyete gönderdiği tekzibi yeni harflerle ... eden Nahit ve Ahmet adında iki kişiyi şahit olarak göstermiştir.

Hikmet Münifin vekili Suat ... bu işin şahitle halledilemiyeceğini, bu takdirde kendileri de ... alanları şahit göstereceklerini ve böylece işin karışacağını söyliyerek Hikmet Münifle ... arasında dostluk bulunduğunu ileri sürmüş, buna cevap veren Konyalı da:

— Evet, hasmım Yunus Nadidir, o teşrii masuniyetini bir ... gibi kullanarak her tarafa saldırıyor. Burada asıl onun bulunması ve hesaplaşmamızı istemiştir" demiştir.

Neticede mahkeme, şahit daktilo Nahit ile Ahmedin çağırılarak dinlenilmesine karar vermiş, muhakemeyi başka bir güne bırakmıştır.

Diğer Dava

Sabiha Zekeriya imzasiyle Tan gazetesinde çıkan "İleri, geri zihniyet", "Gençliğin hassasiyeti", ... gazetesinden iktibas edilen fıkradan dolayı Sabiha Zekeriya ile Tan neşriyat müdürü Halil Lûtfi aleyhine, müddeiumumilik tarafından, hakaret görüldüğü ve üzerlerine suizannı dağıldığı iddiasiyle açılan davaya da dün asliye altıncı ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Evvelâ Halil Lûtfi müdafaası yapmış, yazılarda mahkemeye ait mütalea bulunmadığını, müddeiumuminin şahsına ... edilmediğini ileri sürmüş:

— Nasıl, ki bir adam "yağ" kelimesi söylenince, kendisine "ördek" deniliyor diye kızarsa, müddeiumuminin de yazıyı kendisine hakaret mahiyeti ... buna benzer." demiş ve ... dan iktibas ettikleri fıkradan dolayı (Vâ-Nû) nun beraet ... söyliyerek beraet istemiş.

Sabiha Zekeriya da kısaca, yalnız "Afrodit davasını" ayrı cepheden mütalea ettiğini, müddeiumumiye tahkirde bulunmadığını, gazetecilik vazifesinin ... işlerde fikir yürütmeye ... mecbur kıldığını, ancak ... cepheden yazı yazdığını, müddeiumumiye muhafazakâr demekle kendisini tahkir etmiş olmıyacağını söylemiş ve beraetine karar verilmesini istemiştir.

Bundan sonra söz alan müddeiumumi muavini Edib de şunları söylemiştir:

— 1) Mahkeme kararına karşı ... mütalea beyan edilmiştir. 2) Akşam gazetesi beraet etmiş ve bu karar kesbi katiyet etmeden temyiz edilmiştir. 3) Müddeiumuminin şahsı kastedilerek ... olunmuştur. 4) Müddeiumumi Afrodit davasında rapor veren adamla bir fikirde olduğu ... ve bu adamın raporuna konan irtica damgasını müdafaa mevkiine düşmüş olduğu ... 5) Ördek hikâyesine

---

Günün Hadiseleri

Pariste et yasağını dinlemeyen 35 iltimaslı

Harptenberi Fransada etsiz günler var. Bu günlerde hiç bir kasapta, hiç bir resturanda bir lokma et bulmak imkânı yoktur. Et satılması memnudur. Buna rağmen bütün Fransada yalnız Paris içinde otuz beş talihli vardır ki, etsiz günlerde de onlar et yerler; buna hükûmet ve iaşe organizasyonları da itiraz etmez.

Bu iltimaslı bahtiyarlar, hayvanat bahçesinin otuz aslanıdır.

Yaşamak için yalnız et yiyen bu hayvanları hükûmet şimdi de harpten evvelki tarzda beslemekte bulunuyor.

Ladumek yaralandı

Eski koşucu motosikletten düştü

Fransız sporcularından atlet Jül Ladumek'in birkaç aydanberi Fransanın bir köşesinde piyade çavuşluğu yaptığını yazmıştık.

Bu sporcu küçük zabitin doğuştan motörlü olduğu hepimizin malûmudur. Fakat Fransız ordusu bu makine asrında Allah vergisi motörlerin istirahate çekilmesini istediği için bütün kıtalarına motosikletler dağıtmış ve bu meyanda olmak üzere eski şampiyon Ladumek'e de bir motosiklet verilmiştir. Uzun seneler makineli vasıtalara taş çıkaran Ladumek, motör kullanmakta da büyük bir maharet göstermeye başlamıştır. Fakat...

İşler Aksine Çıktı

Fakat ne yazık ki talih eskisi gibi gülmeye devam etmemiştir. Her yarışı âdeta yorulmadan bitirmek âdetinde olan Ladumek geçen pazartesi günü motosiklet üzerinde Fransanın bir köşesinden diğer bir yere gitmekte iken yolda birdenbire makinesine sürat vermiş ve bu havailiğinin de cezasını çekmiştir. Bir çeyrek kadar fasıla ile arkasını takip eden arkadaşı Ladumek'i yolun ortasına uzanmış baygın bir halde bulmuştur. Arkadaşı eski dünya şampiyonunu kendine getirmeye gayret etmişse de bunda muvaffak olamamış ve nihayet arkadan gelen bir kamyonet vasıtasiyle sporcu çavuş hastahaneye naklolunmuştur.

Ladumek'in yaraları ağır değildir. Başlıca yaraları başındadır. Eski şampiyon ayıldığı zaman ne olduğuna şaşmış, başucunda bulunan doktor, derhal eline bir ayna vererek:

— Yüzüne bak da zarar ziyanını tesbit et..,

Diye takılmıştır. Filhakika Ladumek'in iki kaşı üzerinde iki derin yara vardır. Fakat bu yaralar tehlikeli değildir.

Eski dünya şampiyonunun ilk tedavisi yapılmış ve bir müddet istirahatten sonra Ladumek bir kamyon ile kıtasına naklolunmuştur.

Şile köyünde işlenen cinayet

Tecavüze uğrayan kadın vakayı anlatıyor

Şilenin Kervansaray köyünde oturan Nevzat adında birisi, kendisi askerde iken karısına tabanca tehdidi ile tasallût eden ve çocuk kazandıran köy muhtarı Ahmet Cevdet bir gece evine geldiği vakit çifte ile öldürerek cesedini ocakta yakmak istemiş, fakat yangın çıkınca bir hendeğe atmıştı.

İkinci ağır ceza mahkemesine verilen Nevzadın dün yapılan muhakemesinde muhtar tarafından tasalûta uğrayan 17 yaşında karısı Fehime dinlenilmiş, şunları söylemiştir:

"— Kocam askerde iken Ahmet Cevdet birkaç defa evime gelerek bana tecavüz etmek istedi. Nihayet bir gece misafir odasında kıstırarak tabancasını alnıma dayadı ve tasallût etti. Kendisinden gebe kaldım. Fakat çocuk doğduktan 10 gün sonra öldü, Ahmet Cevdet geceleri evime geliyordu. Kocam gelince işi anlattım. İnanmak istemedi.

Nihayet bir gece evde yokken muhtar yine gelmek istedi. Ben komşuya kaçtım. Ne olduğunu bilmiyorum. Sabahleyin kocamı yakaladıklarını gördüm. Ahmet Cevdet bana entari almadı ve para vermedi."

Bundan sonra dinlenilen şahitler, vaka gecesi muhtarın berberde traş olduğunu, yarın düğüne gideceğini söylediğini ve gittikten 15 dakika kadar sonra Nevzadın evinden bir silâh sesi işittiklerini söylemişlerdir. Muhakeme, diğer şahitlerin dinlenilmesi için başka bir güne bırakılmıştır.

gelince, ancak mizah sayfalarında hoşa giden Halil Lûtfinin bu sözü müddeiumumilik makamının ciddiyeti ile kabili telif değildir. Cezalandırılmalarına dair olan iddiamı tekrarlarım."

Muhakeme karar verilmek üzere başka bir güne bırakılmıştır.

Paskalya yortularında

İngiliz askerleri Fransada karılariyle buluşacaklar

Halen Fransada bulunan İngiliz ordusuna mensup askerlere paskalya yortularında Londraya veya diğer İngiliz şehirlerine giderek nişanlılarını veyahut karılarını görecek kadar uzun müsaade vermek imkânı olmadığından İngilteredeki asker zevceleri Fransaya geçecekler ve paskalya yortularında Pariste kocalariyle buluşacaklardır.

İngiliz kızlarının Fransaya geçmeleri ve Pariste barındırılmaları için her türlü tertibat alınacak ve bu asker karılarına her hususta azamî teshilât gösterilecektir.

Fransaya geçerek nişanlılarını görmek isteyen genç kızların pasaportlarını Londra, Liverpol, Glaskov veya Kardifdeki bürolara kaydettirmeleri kâfidir.

Seyahat fiyatları gayetle mutedildir. Hafta tatilini geçirmek isteyenler, 1100 frank, yani bizim paramızla otuz üç lira; bir hafta kalmak isteyenler bizim paramızla kırk beş lira vermektedirler.

Danimarka Hariciye Nazırının beyanatı

Finlândiya sulh için tazyik edilmedi mi?

Fransızca Parisuvar gazetesinin Kopenhag hususî muhabiri Danimarka hariciye nazırı M. Manç ile bir mülâkat yapmış ve bu görüşmelerinde Danimarkalı nazırın Rus - Fin sulhu hakkındaki düşünüşlerini öğrendiği gibi Finlandiyanın dünya müvacehesindeki vaziyetini tesbit hakkında malûmat almaya da muvaffak olmuştur. Fransız gazetecinin yazısını aşağıya naklediyoruz:

Danimarka hariciye nazırı doktor Peter Manç çok tecrübe görmüş bir siyaset adamıdır.

1909 senesinde dahiliye nazırı olan Peter Manç 1913 den 1920 ye kadar millî müdafaa nezaretinde bulunmuştur. 1929 senesinden beri Stonig kabinesinde de hariciye nazırlığı vazifesini ifa etmektedir.

Mösyö Peter Manç 1919 da Paris müzakerelerine iştirak etmiş ve 1920 de milletler cemiyetine daimî murahhas olmuştur.

Bu siyasî meşguliyetlerine rağmen doktor Peter Manç iktısadî ve içtimaî yazılar yazacak zaman bulabilmektedir.

Danimarka Tam Bitaraflık İstiyor

Görüşmemiz bir müddet Danimarkanın içinde bulunduğu müşkül vaziyet etrafında dolaştıktan sonra nihayet siyasî vaziyete temas ettik. Danimarka hariciye nazırı bu hususta şöyle dedi:

— Memleketimiz tam bir bitaraflık içinde bulunmaya karar vermiştir. Şunun veya bunun bir devlete veya diğer tarafa sempati duymaları, bugünkü halimize uygun olan ve hiç bir propagandanın tesir edemiyeceği vaziyetimizi muhafazada güçlük çıkaracak şekilde değildir.

Rus - Fin Sulhu

Bundan sonra en ateşli bir mevzu olan Rus - Fin sulhuna temas ediliyor:

— İskandinav devletlerinin ve dolayısiyle Danimarkanın noktai nazarı malûmdur. Bizim temennimiz Finlandiyanın istiklâlini koruyan ve hürmet ettiren bir sulhun mevcudiyetidir. Esasen Kopenhag görüşmeleri sonunda neşredilmiş tebliğde de bu tasrih olunmuştu.

Danimarka hariciye nazırı sesini biraz yükselterek sözüne şöyle devam ediyor:

— Ecnebi memleketlerde Finlandiyaya tazyik yapılmış olduğu şayiaları dolaşıyor. Size şunu katiyetle söyliyebilirim ki Finlandiyaya hiç bir tazyik yapılmış değildir. Finlandiya vaziyeti yalnız başına mütalea etmiş ve kendisi yalnız olarak karar vermiştir..."

Radyo ile ilâç isteniyor

Bu şekilde bir çocuğun hayatı kurtuldu

Radyonun bugün bilhassa propaganda işinde başlıca vasıta olduğuna şüphe yok. Fakat radyo daha çok insanî işlere de yarayabilmektedir. İşte buna bir misal:

Fransız radyo istasyonlarının adedi yirmi üçtür. Fransa her gün bu yirmi üç istasyon vasıtasiyle neşriyat yapmaktadır. On altı mart akşamı saat tam 23.30 da 23 Fransız istasyonu birden aynı zamanda şu talepte bulunuyordu:

"Şimdi bizi dinlemekte olan bütün doktor ve eczacılara hitap ediyor ve derhal en seri vasıta ile Cenova Fransız konsolosluğuna bir kutu allergin aşısı gönderilmesini rica ediyoruz.. Mesele bir çocuğun hayatını kurtarmaktır. Tekrar rica ediyoruz, Çenova Fransız konsolosluğuna bir kutu allergin aşısı gönderilsin."

Cenovada hasta bulunan bir çocuğu ölümden kurtarmak için büyük bir süratle hareket etmek lâzımdı. Çocuk menejik tüberküloza yakalanmış idi. İstenilen ilâcın ihracı memnu olduğu için aşılardan İtalyada bulunamıyordu.

Fakat radyo ile yayılan haber sayesinde, iki saat sonra bu kıymetli serumu havi bir kutu Valiz Diplomatik ile yola çıkarılmış bulunuyor.

Bu şekilde radyo vasıtasile yapılan bir ricaya verilen müsbet cevaplar zavallı bir çocuğun hayatını kurtarmış, medenî bir icat olan radyo büyük bir insanlık vazifesi görmüştür.

İsveçli Edibe

Selma Lâgerlöf öldü

81 yaşında ölen Selma Lâgerlöf

Selma Lâgerlöf öldü..

Bu haber edebiyat âlemiyle biraz olsun alâkadar olanları ve İsveçli sanatkârı biraz tanıyan, bir tek yazısını okuyanları müteessir eder.

Büyük bir milliyetperver olan İsveçli kadın muharrir Selma Lâgerlöf fevkalâde hassas bir yaradılışa malik idi. Kalbi âlicenap olan her gaye için durmadan ve yorulmadan çarpmış, bütün beşerî ve içtimaî yaraları tahlil etmiş, kaleminden çıkan tasvirlerle birçok topraklara, sulara, ağaçlara efsanevî bir kıymet vermiştir. Fakat asıl onun ebedîleştirdiği ilham kaynağı olan Morbaka'dır.

Eski bir İsveç ailesine mensup olan Selma 1859 senesinde Mor-

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Görüp düşündükçe

Korkunç örnekler

Şair Orhan Seyfi, dünkü "Haber,, de bir makale yazmıştı. "Şundan Bundan,, adiyle birçok noktalara dokunan bu yazının, her tarafını hoş bulduğum halde, deştiği bir yara, bir beyin yarası karşısında, tüylerim diken diken oldu. Hissim nefret mi idi, korku mu idi? pek kestiremiyorum. Fakat muhakkak olan şu, ki içim endişeli şeylerle dolmuştu.

Meğer şu tasfiyeciler, 'sokak,, ta toplanmışlarmış. Orada "nazım,, a benzer, "nesir,, e benzer bir şeyler yazıp duruyorlarmış. Hiç beklenmedik bir akortsuzlukla:

— Siz çekilin artık! Biz yazacağız!

Diye bağıranların, davalarını isbat etmeleri, değerlerini ortaya koymaları lâzımdı. Hak istiyenler, o hakka eserlerile sahip olduklarını gösterirler.

Onların bir mecmua çıkaracaklarını duyduğum vakit, belki bir istidatla karşılaşırım diye sevinmiştim. Meğer yanılmışım. Şair Orhan Seyfi bu mecmuadaki şiirleri evvelce okutmuştu; dünkü yazısını ise, bu mecmuada tefrika edileceği anlaşılan bir "roman!,, a hasretmiş.

"Riyaziyeden ikmale,, romanın adıdır. Orhan Seyfi bu eserden iki cümle seçmiş. "Birinci cümle: Hakikatin karşısında, yabancı bile olsa, o haikkat hiç bir şeye tereddüt edilmemeli. İkinci cümle: Türkân, çalışmak niyetiyle onun şehirden kendini azletmesini taşradan döndüğü ilk gün tebrik etmişti.,, Cümle, bir hükmün yazıya inkılâp edişidir. İçinde evvelâ mâna bulunur, fikir bulunur; sonra, çarpıntı veren güzelliklere mahfaza olur. Dizilişinden dış âhengi doğar. İçinden ruhun sıcak ve tatlı balı sızar. Bunlar birleşince, ortaya bir sanat eseri çıkar.

Ne dersiniz, bu iki cümlede mâna yoktu. Kullanılan sözlerin orada yeri yoktu. Duygu, heyecan, âhenk, hayal gibi şeyler ise aslâ yoktu, hiç yoktu, haydi haydi yoktu. Doğruyu aramak da abesti.

Orhan Seyfi, sözünü bitirirken romanın adına takılmış:

"Yanlış diyor, riyaziyeden değil; sahibi bu esere edebiyattan, hattâ Türkçeden ikmale adını koymalıydı.,,

Bence bu kadarı da yetmez. Çünkü bu mahalle eserin hakikî adı: "Her şeyden ikmale,, dir. HAKKI SÜHA GEZGİN

NOT: "Her şeyden ikmale,, dedim, ama, ikmal, sözünden gelecekte tahakkuk edecek bir vâdin kokusu sinmiş gibidir. Halbuki bize gösterilen cümlelerde bu ümidi de öldüren bir mânasızlık var. Şu halde eserin asıl adı: "Her şeyden ibkaya,, olacak. H. S.

Kısaca:

Lüks lokantalar

Dünkü "Akşam" lüks lokantaların birinde iki kişi ağzından geçmiş peçeteyi bir üçüncü müşteriye sunduklarından bahsediyordu.

Bunun farkedilmesine sebep, lüks lokantadaki peçetelerin her halde beyaz olmasındandır. Halbuki bazı lokantalar, "kir görünür" diye sarı, kırmızı veya diğer renklerde karışık desenli peçeteler kullanıyorlar.

Menedilmesi lâzımgelen bir şey de budur. Peçete getirmek itiyadında bulunan bütün lokantaların peçeteleri muhakkak surette beyaz olmalı. Bu gibi peçetelerin temizlik derecelerinin teşhisi elbette ki daha kolaydır.

Memleket Haberleri

Edirnede köy kalkınması kutlandı

Kutlamaya iştirak eden talebeler ve halk

Edirne, (Hususî) — Köy Kanunun Büyük Millet Meclisinden çıktığı 18 mart tarihinin yıldönümü Trakya köylerinde her sene şuurlu ve manalı bir tarzda kutlulanır.

Bu kanuna dayanan ve o tarihte başlıyan köy kalkınma hareketleri bilhassa son beş yıl içinde hızını biraz daha arttırmış ve köylerimiz bu hareketi doğuran köy kanununa daha sıkı bir alâka ile bağlanmışlardır.

Her seneki gibi Trakya köylerinde kutlulanmakta olan bu gün Çanakkale zaferinin de yıldönümüdür. İki bayramın bir araya geldiği bugünde Trakya köylüleri toplanıp muhtelif eğlenceler tertip eder, nutuklar söyler ve her kazanın örnek köylerinden ikisinde sergiler açarak mahsullerini, hayvanlarını ve el ve ev işlerini teşhir ederek parlak ve neşeli bir gün yaşarlar.

Gönderdiğim resimde Havsa nahiyesinde köylülerimizin ve mektepli köy çocuklarının bu mutlu yıl dönümünü kutluladıkları görülmektedir.

89 sene evvel bir TÜRK Gazetecisinin LONDRA SEYAHATI...

— 21 —

89 sene evvel ziraat usulleri

Kızlar da gayet ince ve zarif dikiş dikip çorap örmektedirler. On beş yaşında bir kız, çiçek hastalığından gözlerinin feri bile mahvolmuşken siyah, mavi ve beyaz renkleri fark ve temyiz etmekte idi. Bunların kitapları matbu değildir. Hurufatları kabartma tabolunmuş eserlerdir. Körler, ellerini bu hurufatın üzerinde gezdirerek kemali süratle okurlar. Bunlar arasında bir konuşma usulü daha vardır. Meselâ bir kör, arkadaşı ile konuşmak isterse bir ipi düğümleyerek verir. Bu düğümlerin her biri bir harfe delâlet ettiği için alır almaz ne söylemek istediğini anlar.

Bunların yemekhaneleri de diğer mektep yemekhaneleri gibidir. Herkes kendi yerini bilir. Gözlü adamlar gibi oturup yemek yerler. Hizmetçileri de kördür. Her kim bir şey isterse sesinden anlar, götürüp verir. Bir de pek gariptir, ki iki kör biribirine karşı gelince hiç konuşmadan biribirlerile anlaşırlar. Bunların içlerinde hayli hünerliler de var. Körlerin mamulâtını teşhir eden salonlarda çok güzel örnekler gördüm. Marangozların yaptıkları çekmece ve sair eşya, değme marangozun elinden gelmez. Dikiş diken kızları hayretler içinde seyrettik. İğneyi öyle çabuk geçiriyorlar, ki insan gözleri ile gördüğü halde inanamaz. Biz, öyle yapamayız. İçlerinde bir çok ta müellif çıkmıştır. Londrada en meşhur şair bile âma güruhundandır. Hayli telifatı ve bir çok şiirleri kalmıştır. Bunların coğrafya tahsiline iktidarları olmıyacağı şüphesizken içerilerinden pek müstait coğrafyacılar yetişmiştir. Şöyle ki bunların coğrafya kitapları da kabartma hurufatla tanzim edilmiştir. İbarelerini okurlar ve gene kabartma haritada bütün memleketlerin hudutlarını işaret ederler. Çünkü hudutların üzerine ince bir tel konmuştur. Hasılı haritada ne varsa, gözlü insanlar gibi okurlar. Mektebi gezerken biri rivayet etti.

Avrupayı dolaşmış bir âma bir seyahatname kaleme almış. Sonra kendisine bir memleket hakkında sual sorulunca ezberlemiş gibi cevap vermiş. Memleketlerin binalarını bile aynı ile tarif eylemiş.

Dilsizler de körler gibi marifet sahibidirler. Altı yedi yerde mektepleri vardır. Üzerimde devlet dairelerini gezmeğe müsaade eden tezkere bulunduğundan her nereye gitsem kimse mani olmadığı için buraya da gittim. Yaşayışlarını etrafile tetkik ettim. Mektep, büyük bir kışla şeklinde bina edilmiştir. İçinde koğuşlar, sınıflar, mutfak ve yemekhaneler vardır! Her biri gayet mükelleftir. Yatakları pek temizdir ve her iki yatak arasında masa şeklinde dolaplar, muntazam su kadehleri ve tesisler vardır. Hademeler bunlara hizmet ederler. Yemekhaneleri temiz olduğu gibi yemekleri de pek lezizdir.

Beş altı kadar muallimleri vardır. İkisi kendileri gibi dilsizdir. İlk girdiğim bahçede bir takım çocuklar biribirlerile oynaşmakta idi. İstanbul çocuklarında gördüğüm esir almaca oynuyorlardı. Ders saatinin başladığını bildiren işaret verilince bütün cocuklar büyük bir intizamla sınıflara doldular. Dilsizlerin kulakları da işitmediği için her şey onlara işaretle anlatılır. Dilsizler, her ne kadar ses çıkarabilirlerse de kulakları işitmediği için kelimeleri adamakıllı telâffuz edemezler. Ancak beş on harf kadar harf mahrecine kudretleri yetiyor.

Londrada ziraat sanki kâr etmek için değil de ilim ve fen göstermek için yapılıyor zannedilir. Bir gübreyi dört aylık yerden yani Peru tarafından getirirler. Hem bunlar kuş gübreleridir. Bayağı gübreden fazla kullanılıyor. Kantarı otuz iki kuruşa veriliyor. Bayağı gübreyi sokaklarda da toplarlar, bir beygir kuyruğunu kaldırdı mı kırk elli çocuk birden seğirtir, toplayarak arkalarında torbalara koyarlar ve ziraatçilere satarlar. Bundan başka yağmurlu havalarda karışık gübreler biribirine karıştığı için bunları da sokakların çamurları ile siler, fıçılara doldurup sevine sevine götürürler.

(Daha var)

---

bakadaki eski bir çiftlikte dünyaya gelmiştir. Bu toprak parçası, asırlardanberi aile yuvasını teşkil ettiği gibi Selmanın da melânkolik ve hayalperest ruhunda büyük bir tesir yapmıştır. Daha küçük bir çocuk iken bile annesinin dizlerine oturur:

— Üç asırdır burada yaşıyoruz. Allah bizi daha uzun zamanlar bu topraklarda mesut yaşatsın...

Fakat babası Mülâzim Lâgerlöf ölünce Selma da Morbakayı terketmek mecburiyetinde kaldı.. Bu ayrılış genç kızın hassas kalbinde en büyük acıyı teşkil eder.

Morbakaya, onun emsalsiz ormanlarına, sakin ve gönül dinlendirici göllerine, mütevazı küçük insanlarına çektiği hasret onda kaybolunan cennete dönmek arzusunu verdi; ve Gosta Berling isimli eseriyle cihanşümul bir şöhret kazandı.

Bu şekilde şöhret ve biraz da servete kavuşan Selma istediği cennete de kavuşabilmişti. Elde ettiği para ile ailesinin asırlarca yaşadığı toprakları satın almak imkânını kazanan Selma Lâgerlöf Morbakaya yerleşti. 1909 senesinde Nobel mükâfatını kazanması maddî ihtiyaçlarına karşılık temin etti. Büyük muharrir burada, sevdiği sakin köşesinde hassas kaleminden çıkan güzel, emsalsiz eserler verdi.

Selma Lâgerlöf insanlar arasında fenalık ve kötülük huylarının mevcudiyetine inanmak istemez, bütün insanları iyi ve neşeli görmeyi arzu ederdi.

Bütün eserlerinde basit insanların, mütevazı, kanaatkâr hayatlarının parlak ve mesut akisleri görülür.

RADYO

12,30 Program, ve memleket saat ayarı. 12,15 Ajans ve meteoroloji haberleri. 12,50 Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.). 13,30 - 14 Müzik: Küçük orkestra. 18 Program ve memleket saat ayarı. 18,5 Müzik. Çalanlar: Vecihe, Refik Fersan, Fahire Fersan, Cevdet Çağla. 1 — Okuyan: Radife Erten, Mahmut Karındaş, Semahat Özdenses. 18,55 Serbest saati 19,10 memleket saat ayarı ve meteoroloji haberleri. 19,45 Müzik: Fasıl heyeti. 20,30 Temsil: Muhtarın kızı. Yazan: Orhan Bürçe. 21 Serbest saat. 21,10 Konuşma (Haftalık Posta kutusu). 21,30 Müzik: Riyaseticumhur bandosu Şef: İhsan Künçer. 22,15 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo ve nukut borsası (fiyat). 22,35 Müzik: Caz band (Pl.). 23,25 _ 23,30 Yarınki program ve kapanış.

İntihap ve danslı çay

Şişli Halkevinden:

24 Mart 1940 Pazar günü saat 15 te

1 — Halkevimiz Komitelerinin intihabı yenilenecek,

2 — Gençler arasında (Yeşilay) mevzuu etrafında münakaşalı bir konuşma yapılacak,

3 — Bunlardan sonra bir danslı çay verilecektir.

Bütün üyelerimizin teşriflerini rica ederiz

Nalbant Kursları

Edirne, (Hususî) — İstanbulda Selimiyede fen tatbikat mektebinde Trakyanın 6 ncı devre nalbant kursu da açılmış ve Trakyanın dört vilâyetinden seçilmiş olan genç köy nalbantları İstanbula hareket etmişlerdir. Şimdiye kadar umumî müfettişlik ve köy bütçelerinden verilen kurs ve kursa devam edenlerin masraflarını son zamanda Ziraat Vekâleti üzerine almıştır.

Edirne Çocuk Esirgeme kurumu toplandı

Edirne, (Hususî) — Dün, Edirne çocuk esirgeme kurumunun yıllık kongresi toplanmış ve kazalardan gelen murahhasların huzurile yapılan toplantıda 15 kişilik merkez heyeti seçilmiş ve bu heyet bir araya gelerek yeni idare heyetini seçmiştir.

Bu seçime göre kurumun başkanlığına Mehmet Gündem, Asbaşkanlığa Raşim, muhasipliğe Süleyman Fehmi, veznedarlığa Tevfik Karabekir, kâtipliğe Süleyman Yöndem ve üyeliğe de Necmi İye ayrılmışlardır.

Voleybol müsabakaları

Edirne, — Dün halkevi spor komitesinin okullar ve klüpler arasında tertip ettiği voleybol müsabakaları Edirne lisesinin kapalı sahasında yapılmış ve finale lise ile erkek öğretmen takımları kalmışlardır.

Dereceler şöyledir: Sanat okulu — Erkek öğretmen 9—15, 6—15 erkek öğretmen, lise — Edirne spor 15—3 ve 15—4 lise galip. Son karşılaşma lise — E. öğretmen 15—10 erkek öğretmen ve 15—2 lise kazanarak her ikisi de tekrar oynamak üzere finali başka bir güne bırakmışlardır.

Bu iki takım arasında yapılacak final müsabakasında galip gelecek takım halkevi spor kolu tarafından konulan kupayı alacaktır.

Bursada bisiklet yarışları yapıldı

Bursa, (Hususî) — Federasyonun tertip ettiği 75 kilometrelik bisiklet yarışları dün yapıldı.

Saat 9,5 ta başlıyan bu yarışa Eskişehirden 7 Bursadan da 4 bisikletçi iştirak etmiş bulunuyordu.

Bilhassa yarışları, vali muavini Edip Kutay, belediye reisi Neşet Kiper, bölge asbaşkanı İhsan Celâl, bisiklet federasyonu mütehassısı Cavit Cav ve bazı davetlilerle gazeteciler de yakından takip ediyorlardı.

75 kilometreyi Eskişehirliler 2 saat 13 dakikada aldılar ve takım itibarile de çok kuvvetli idiler. Zaten bütün Eskişehir bisikletçilerinin altındaki bisikletler yepyeni idi.

Bursalıların büyük ümitler bağladığı Hikmetin bisikletinin bozulması ve çok eski olması müsabakada iyi netice almasına mani oldu ise de Hikmetin çok gayret sarfettiği muhakkaktır. Bu sebepten dolayı bu gence büyüklerimiz tarafından derhal iyi bir bisiklet alınmasına karar verildi.

Müsabakayı takip ederek hazır bulunan davetlilere şehir lokantasında bir ziyafet te verildi.

Diğer spor hareketleri

Bursa, (Hususî) — Dün Atatürk stadyomunda Acar — Çelikspor arasında bir futbol müsabakası yapılmıştır. Her iki taraf ta çok kuvvetli olarak sahaya çıkmışlardır. Neticede her iki takım 3—3 beraberlikle oyunu bitirmiştir.

İkinci maç ta Merinos — Orman mektebi arasında idi.. Orman mektebi sahaya çıkmadığından Merinos hükmen galip sayıldı.

Üçüncü maç ta hususî mahiyette idi ve Merinos — Ziraat mektebi arasında yapıldı. Bu maç çok heyecanlı oldu.

Neticede Merinoslular bir gol atarak maçı kazandılar.

Bursa - Mudanya şosesine ağaç dikiliyor

Bursa, (Hususî) — Mudanya asfalt yolu üzerinde yolun her iki tarafında evvelce açılmış olan çukurlara üç gündenberi meyvalı ve meyvasız ağaçlar dikilmesine başlanılmıştır. Bu iş için yüzlerce amele çalıştırılmaktadır.

Ayın nihayetinden evvel Bursa — Mudanya şosesinin ağaçlanma işi ikmal edilmiş olacaktır. Bu suretle turistik bakımından fevkalâde mühim olan Mudanya asfalt şosesi dikilen ağaçlarla bir kat daha süslenmiş ve güzelleşmiş olacaktır.

20-3-940 Çarşamba

Konferans

Şişli, Halkevinden:

1 — 22 Mart Cuma akşamı saat 21 de Halkevimizde profesör Operatör Kâzım İsmail Gürkan tarafından (Güneşin sıhhî kıymeti) hakkında mühim bir konferans, gençler tarafından da bir temsil verilecektir.

Tiyatro ve sinemalar

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram Kısmı:

Akşam 20.30 da

Penbe Sokak No.: 46

* * *

Komedi kısmı: Gündüz 14 de: Çocuk oyunu. Gece 20.30 da:

Herkes Kendi Yerinde

HALK OPERETİ

Bu akşam 9 da

Yunus Bey Duymasın

Yeni operet 3 perde

Zozo Dalmasla

Yazan: Yusuf Sürurî

ALEMDAR Sineması

1 — Şehvet Kurbanı

2 — Miki Mavs

FEKONDİTE

Yazan: EMİLE ZOLA

Çeviren: OSMAN YENSEN

— 34 —

Çocuğu parmakları arasında incitmemek için Matyönün ifrat derecesine varan ihtimamlarına gülmeden katılıyordu. İkisi de Jervenin banyoda duruşunu görmekten tarif edilmez bir zevk duyuyorlardı. Güneşte pırıldıyan suyun içinde pembe vücudile ne güzel, ne tapınacak bir hali vardı! Hem de ılık suya girince ederhal avazını keserek böyle hoşnut görünüşü usluluğuna ne büyük bir alâmetti!

Matyö, hizmetçinin yardımile çocuğu kuruladıktan sonra

— Şimdi Mösyö Jerveyi tartacağız, dedi.

Çocuğun tartılmaya karşı gösterdiği büyük nefret yüzünden bu ameliye güç olurdu.

Ekseriya, Matyönün sabrı tükenir, Maryanın müdahalesi lâzım gelirdi.

— Haydi teraziyi yatağımın yanındaki masa üstüne koy, çocuğu da bir havluya sar ve bana ver. Havlunun hesabını sonra yaparız.

Bu anda odanın içi her sabahki mutat gürültülerle doldu. Biribirlerine yardım ederek yalnız giyinmeyi öğrenen çocuklar, birer tay çevikliğile içeri hücum ettiler. Evvelâ babalarının boynuna asıldılar. Sonra yatak üzerine sıçrıyarak annelerine bonjur dediler. Jerveyi terazi üstünde gördükleri zaman hayretleri ölçüsüzdü.

Ambruaz:

— Neye onu böyle tartıyorlar? diye sordu.

İkiz kardeşleri hep bir ağızdan cevap verdiler:

— Daha anlamadın mı? Annemizin onu çarşıdan aldığı zaman tartıda aldanıp aldanmadığını öğrenmek istiyorlar.

Henüz pek iyi ayakta duramıyan Roz teraziye asılarak:

— Göreyim, göreyim, diye bağırıyordu.

Az kalsın her şeyi devirecekti. Hepsini birden derhal dışarı göndermek lâzım oldu. Çünkü dördü de işe karışmağa, küçücük ellerini uzatmağa başlamışlardı.

Matyö halim bir sesle:

— Haydi benim cici evlâtlarım, bir parça aşağıda oynamağa gidin. Fakat hava güneşli olduğu için şapkalarınızı giyin ve pencere altından ayrılmayın; seslerinizi işitelim, dedi.

Nihayet Jervenin bağırma ve tepreşmelerine rağmen Maryan tam bir netice almağa muvaffak oldu. Ah!... Ne saadet! Bu hafta içinde iki yüz on gram kazanmış! Her çocuk gibi, doğduğunun ilk üç günü kaybettikten sonra, tabiî bir intizam ile büyüyordu. Maryan yatağı üzerine oturarak onu hünerli ellerile güzelce kundakladı.Çocuğun her bir feryadına tatlı bir sesle cevap veriyordu.

— Evet, evet, biliyorum, karnımız çok acıktı. Çorba ateştedir. Mösyöye sıcak sıcak verilecek.

Kombinezonunun altından güzel bir hayat çiçeği gibi açılmış, dolgun ve sert, küçük bir meme çıkardı. Obur çocuk daha bir şey göremiyor, ellerile, dudaklarile, telâş ve tehalükle aranıyordu. Bulduğu zaman öyle emmeğe başladı ki annesi güzel güzel gülerken hafifce inledi:

— Hey gidi küçük yaramaz! Bütün kanımı için bitiriyor.

Bu aralık, üzerlerine çok güneş geldiğini gören Matyö, pencerenin perdesini çekmek istedi. Fakat Maryan itirazla:

— Hayır, hayır, güneşi kapama dedi. O bizim damarlarımıza baharın tazeliğini aşılar.

Genç adam geriye döndüğü vakit yavrusunu emziren karısının arzettiği nefis manzarayı seyre dalmaktan kendisini alamadı. Sıhhat ve güzelliğin birleştiği o köşeye güneş hususî bir revnak veriyordu. Ana koynunda çocuk!... Hayatın ebediyetini temsil için bundan daha şanlı, daha ulvî bir sembol olabilir mi? Ana, etinden fışkıran hayat çeşmesini açarak vücudunu aylarca vakfederek, içinden çıkardığı çocuğu koynunda ısıtarak, besliyerek eserini tamamlıyacak! Hem de doğuran bir kadın için çocuğunu kendi sütile beslemek kadar sıhhate nafi ne olabilir? Bu, tabiatın en basit bir hükmü değil miydi?

Bu sırada, elinde ... dolu bir vazo ile içeri gir... metçi, Anjelenlerin sabah... tisinden dönüşte Madam... sıl olduğunu öğrenmek ... ğıda beklediklerini haber...

Maryan memnuniyetle...

— Yukarıya buyursun... di.

Anjelenler, ormanlarda ... yerler arıyan, ve serbest... vişebilmek için çocuk... sonraya bırakan genç... Hayatları, öpüşmeler, ... lar, işveler ve nüvaziş... çiyordu.

Mösyö Anjelen ... sesle kapının arasından...

— Girebilir miyiz? ... etmez miyiz? diye ...

Madam Anjelen ... tisinin verdiği neşeyle ... öptükten sonra, bu kadar ... geldiklerinden dolayı ... di.

— Avdetinizi ancak ... şam haber aldık. Bir ... gün sonra geleceğinizi ... ediyorduk... Bu sabah ... nız önünden geçerken ... duğunuzu merak edip ... dik... Kusurumuzu affe... değil mi?

Cevap beklemedi. Ağa... dan sarhoşlanmış bir ... liğile cocuğa doğru eğil...

— Oo! Oo!.. Minimini... Mösvöcük! Erkektir ... Ümit ederim ki her ... geçti. Rober, baksana ... ne şirin bebek. Adeta ... la. Ah, meme emişi de ...

Kocası cocuğa yaklaş...

— A! Evet, bu ciddi... Bazı çocuklar o kadar ... dar renksiz oluyorlar ki ... lanmış tavuklara benz... Bir çocuk işte böyle ... tombul olmalı. Böylesi ... ten sevilir.

Matyö gülerek:

— Fakat canınız ist... man siz de pek âlâ bu... bir bebek sahibi olabi... Her ikiniz de dünyaya ... gibi bir cocuk getir... müstaitsiniz.

— Maalesef ondan bi... man emin olunamaz...

Hem de Kler otuz ... evvel ana olmak iste... nümüzde beş sene var ... det zarfında bi rparça ... dimiz için yaşıyalım... meselesini sonra düşün...

Halbuki, Madam Anjelen... ni bir emele kapılmış ... lüp nazarlarını cocuğun ... den kaldırmıyordu. Belki ... denbire onda da annelik ... ları uyanmıştı. Hiç fena ... bir kadın değildi. Bilâkis ... ve sevdalı tavırları altında ... lenen pek derin bir has... vardı.

Hafif, tatlı bir sesle...

— Ne dersin Rober? Bi... bir çocuğumuz olsaydı! ...

(Daha var)

VAKIT

Gazetede çıkan bütün yazı ve resimlerin bukuku mahfuzdur

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	165
3 aylık	260	435
6 aylık	475	820
1 yıllık	900	1600

Tarifeden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Türkiyenin her posta merkezinde VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim satırı sondan itibaren ilân sayfalarında 40, iç sayfalarda 50 kuruş; dördüncü sayfada 1; ikinci ve üçüncüde 2; birincide 4; başlık ve kesmece ... liradır.

Büyük; çok devamlı, klişeli, renkli ilân verenlere ayrı ayrı tenzilât yapılır. Resmî ilânların santim satırı 40 kuruştur.

Ticari Mahiyette (İmzasız) Küçük İlânlar

Bir defa 30; iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırı beş kuruştan hesap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem Ankara caddesinde Orhanbey hanında KEMALEDDİN İREN İlân Bürosu vasıtasiyle ilân kabul eder (Büro telefonu: 20335).

Çemberlaynin Avam Kamarasındaki beyanatı

(Baş tarafı 1 incide)

leketten geçecek ve esasen yüklü olan bir demiryolundan gidecekti. Sonra da bizzat Finlandiyada uzun yollar katedecekti. Müthiş müşkülâtla karşılaştık. Bütün bunlara rağmen Büyük Britanya Finlandiyanın vaki taleplerini cevapsız bırakmadı.

Finlandiyaya asker göndermek hususunda Çemberlayn şöyle demiştir:

Mareşal Mannerhaym asker istemedi

Kânunusani ortalarında mareşal Manerhaym, Finlandiyadaki mümessilimize, insan istemediğini ve elindeki kuvvetlerin buzlar çözülünceye kadar kâfi geleceğini bildirmiş ve maamafih mayısta 300.000 kişiye ihtiyacı olacağını ve bu askerlerin mükemmel talim ve terbiye görmüş olması lâzım geleceğini söylemişti.

Bize aynı zamanda anlattı ki, gerek Finlandiyada, gerek İsveçte bunun Almanyada yapacağı aksülâmelden endişe edilmektedir. Ve mezkûr kuvvetin resmen Finlandiyaya gönderilmiyeceği ümit olunmaktadır.

İngiliz kabinesi vaziyeti bü yük bir itina ile tetkik etti. 5 şubatta yüksek harp meclisinin toplantısında Finlandiyaya bir askerî heyeti seferiye gönderilmesi meselesi görüşüldü ve kararlaştırıldı. Askerî hazırlıklar büyük bir süratle yapıldı. Ve mart başında, yani mareşal Mannerhaymin tesbit ettiği tarihten iki ay evvel 100.000 kişilik bir kuvvet harekete hazır bir hale getirildi.

Müttefik kuvvetlerin İskandinavya memleketlerinden geçeceği sayialarından haberdar olur olmaz Almanya ihtilâfa müdahale edeceğini ileri sürerek İsveç ve Norveçi tehdit etmiştir.

Bu arada, Finlandiyanın Paris ve Londra elçileri müttefiklerin bir ay içinde 50.000 kişi gönderip gönderemiyeceğini sormuşlardır. Nakliye vasıtaları hususunda sıkıntı çekmemek şartile hattâ bu kuvvetten fazlasının gönderilebileceği cevabını verdik.

Bu hususta Finlandiyalıların bize verecekleri cevabın mühleti Finlandiya hükûmeti hiç bir karar vermeden gelip geçti ve bu mühetin inkiza bulduğu tarihin ertesi günü Finlandivalıların Sovyeter Birliği tarafından yapılan sulh şartlarını kabul etmiş olduklarını öğrendik.

Şavanı takdir bir cesaretle son dakikaya kadar harp etmiş olan bir milletin kararını tenkit etmek bize düşmez.

İsveç ve Norveçten müsaade istiyecekti

Çemberlayn sözlerine şunu da ilâve etmiştir:

Şubatın ikinci 15 günü içinde Finlandiyaya projelerimizi anlatmış ve bize alenî bir talepte bulunmasını ve fakat bu talebin 5 marttan evvel yapılması lâzım geldiğini bildirmiştik. Bu talep gelse idi, İsveç ve Norveçten kıtaatımızın geçmesine müsaade etmelerini istiyecektik (alkışlar) bu iki memleketin müsaade edeceklerini ümit ediyorduk. Fakat İsveç Finlandiyaya menfi cevap verdi. Bu cesaret kırıcı bir sevdi. Maamafih İsveçin noktai nazarını değiştireceği ümidinde idik. Ve hazırlıklarımıza devam ettik. Mart başında Finlandiya alenî talebin tehirini arzu etti.

İskandivanyadan yapılabilecek nakliyat imkânlarının azamî derecesinde bir kuvvei seferiye tertip ettik. Biz müttefikler, kendi kendimizi muahaze edebilecek hiç bir sevimiz yoktur (alkışlar) fakat Almanya ağır bir mesuliyet taşıyor ve diğer taraftan tehlike İskandinavyanın kapılarına dayanmıştır. İskandivanyalılar Almanya ile müttefikler arasında harbe sürüklenmektense başka her şeyi yapmayı tercih ettiler ve harbi müttefikler kazansın, Almanya kazansın buna bigâne kalabileceklerini zannettiler. Halbuki küçük milletleri mukavemet etmek üzere birleşmekten başka bir şey kurtaramaz...

Çemberlayn Finlandiya hakkındaki beyanatı bu sözlerle ve alkışlar arasında bitirmiştir.

Çemberlayn'in harbin idaresi hakkındaki sözleri

Harbin sevk ve idaresi hakkında Çemberlayn demştir ki: Bazı kimseler daha şiddetle hareket etmemizi istiyebilir. Fakat hükûmetin omuzlarına çok ağır bir mesuliyet yüklenmiştir. Muvaffakıyet ihtimalleri az fakat tehlikesi büyük ve hattâ bir felâkete müncer olabilecek acele hareketlere sürüklenmiyeceğiz.

Vuracağımız zamanı ve yeri, en iyi müşavirlermizin mütaleasile intihap edeceğiz.

Fakat aynı zamanda şunu da ilâve etmeliyim ki, zaferi temin etmek için en iyi vasıta harbetmek kararımızı ve birliğimizi muhafaza etmektir (alkışlar).

Kuvvetli mütefiklerimiz var: İmparatorluktaki kardeşlerimiz, Manşın öte tarafında mükemmel ordusu ile ve sonsuz vatanperverliğile sadık dostlarımız var (şiddetli alkışar) ve bunların hepsinin üstünde de ne için harbetiğimizi müdrik bulunmamız var: Vicdanlı her ferdin dilediği ve Ruzveltin tavsif eylediği devamlı ve ahlâklı bir sulh kurmak...

İtalya hakkındaki sözler

Çemberlayn, İtalya hakkında da şunları söylemiştir:

Brenner'de vukubulan Hitler - Musolini mülâkatı bizi yeni bir hâdise karşısında bırakmaktadır: İki diktatörün mülâkatı. Bu mülâkat, Alman ve İtalyan devlet adamlarının takip ettikleri hedefler hususunda birçok faraziyelere yol açtı. Bazıları, yeni bir sulh plânının tanzimini istihdaf ettiğini söylemektdeir. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum. Dün bir Alman mayına çarparak batan bir İtalyan vapurunun nasıl batmış olduğu da münakaşa edilmiş olabilir.

Bu mülâkatın neticesi her ne olursa olsun, onu karşılamaya hazırız. Harbe girmemizin saiki olan hedeften bizi hiç bir şey uzaklaştıramaz.

Muhalefet Liderlerinin sözleri

Çemberlaynin sözlerinden sonra muhalefet işçi partisi reisi atle beyanatta bulunmuş, Finlandiva mütecavize karşı kaybeden ilk memleket değildir. Tehdit edilebilecek diğer devletler anlamalıdır ki, eğer bizden talep ederlerse kendilerine fiili yardımda bulunmaya hazırız ve bunu yapacak iktidardayız.

İngiltere, askerî, siyasi ve iktisadî sahalarda yapabileceğinin hepsini yapıyor mu? Biz hiç birimiz ihtilâfın genişlemesini istemiyoruz. Fakat Alman nüfuzunun da genişlemesine, ve Almanyaya karşı dostça bitaraflık vaziyetini almış olan memleketlerin onunla teşriki mesaiye mecbur olacak surette vüsat peyda eylemesine seyirci kalamayız.

Liberal partisi reisi Senkler de şöyle demiştir:

Finlandiyaya harp levazımını teahhürle vermiş olmamıza ve verdiklerimizin de vaadettiğimizin otuzda biri nisbetinde oluşuna müteessifim.

İntiba şudur ki, müttefikler iyi fakat zayıf, kararsız, ağır ve iktidarsızdır. Halbuki Almanya vakia fenadır, fakat kuvvetli, kudretli ve müthiştir.

Harbi kazanacağımıza eminim. Ancak harbi bu suretle kazanmamız tabiî olmaz. Zaferi kazanmak için gayret etmeliyiz.

Eski harbiye nazırı Hor Belişat da söz alarak kat'î zafer için kat'î tedbirler alınması lüzumuna işaret etmiştir.

Parti Grupu dün toplandı

Hariciye Vekilimiz siyasî ahval hakkında izahat verdi

Ankara, 19 (A.A.) — C. H. Partisi grupu bugün "19.3.940,, saat 15 te reis vekili Trabzun mebusu Hasan Sakanın riyasetinde toplandı:

İlk defa söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlunun, Meclisin kış tatili esnasında cereyan eden siyasi ahval ve vakayii ve devletlerle olan temas ve münasebetleri ihtiva eden uzun beyanatı dinlendikten ve bazı sorulan suallere icabeden cevaplar Vekil tarafından verildikten sonra bu beyanat ve izahat Grup Umumî Heyetince müttefikan tasvip olundu ve ruznamede başka bir madde olmadığından toplantıya nihayet verildi.

Yabancı dil bilen memurlar

İmtihanları yapacak heyetler seçildi

Ankara, 19 (Hususi) — Halen müstahdem bulunan veya yeniden vazifeye alınacak olan memurlardan yabancı dil bilenlerin imtihanlarını yapmak üzere Maarif Vekâleti tarafından seçilen heyetler Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir. Bunların isimlerini bildiriyorum:

Ankarada fransızca için: Yusuf Şerif Kılıcel, Bedrettin Tuncel, Cevdet Perin, Mehmet Karasan, Necmi Üsten, Peyami Erman, Fethi Çelikbaş, Hamdi Atademir, Nurullah Ataç.

Almanca için: Sadi Selen, Bedi Ziya, Melâhat Özgü, Müller, Cemil Ziya, Nivazi Cıtak, Danyal Bediz, Şinasi Altmdağ, Şevket Raşit Hatiptoğlu, Şükrü Akkaya, Baki Kalta.

İngilizce için: Hazım Atıf Kuyucak, Şekip Engineri, Baker, Orhan Buryan, Niyazi Berkos, Hâmit Dereli, Saffet Dengi, İrfan Şahinbaş, Nurettin Sevin.

İstanbulda fransızca için: Raşip Hulûsi, Şükrü Baban, Ziyaettin, Fahri Fındıkoğlu, Ali Yâr, Hüseyin Nail Kupalı, Enver Ziya Karal.

Almanca için: Ragıp Hulûsi, Averbah, Burhanettin Kâmil Batıman, Mümtaz Turhan, Nebil Bilhan, Kerim Erim, Ömer Celâl, profesör Hirş, Nöymark.

İngilizce için: Averbah, Madam Marsan, Samiye Vahit, Ali Turhan, Celâl Kent, Elliyot, Ömer Celâl.

İtalyanca için: Averbah, Bartlenni.

Genel ithalât rejimi kararnamesi tadil edildi

Ankara, 19 (Hususi) — Genel ithalât rejimi kararnamesinin tadili hakkındaki kararname Vekiller Heyetince tasdik edildi. Bu kararname esaslarına göre 1 — 5.7.1-37 tarih ve 2/7005 sayili kararnamenin 15.1.1940 tarih ve 2/12669 sayili kararnamê ile tadil olunan dördüncü maddesinin entersanjabilite hakkındaki hükümlerinin mallarımıza karşı serbest döviz vermiyen memleketlere tatbik edilmesi,

2 — Haklarında entersanjabilite hükmü tatbik edilmiyen memleketlerle yapılacak ihracata yalnız mezkûr memleketlerden her birinden vaki ithalât bedellerine ait olmak üzere bu kararın meriyete girmesinden itibaren Cumhuriyet Merkez bankasınca tutulacak hesapların disponibilitesi göz önünde tutulmak şartile müsaade olunması (bu madde hükümleri tatbik edilecek memleketlerin isimleri Maliye ve Ticaret Vekâletlerince müştereken tesbit olunur.

3 — Bu gibi memleketlerin lisans rejimi bakımından 2/7005 sayılı kararnamenin üçüncü maddesi memleketlerile aynı hükümlere tâbi olması kararlaştırılmıştır.

Lord Halifaks'ın beyanatı

Londra, 19 (A.A.) — Bugün lordlar kamarasında da hariciye nazırı Lord Halifaks avam kamarasında Çemberlayn'in beyanatına benzer beyanatta bulunmuştur.

Scape Flov taarruzu hakkında demiştir ki:

Sivil halka karşı kasdi bir taarruz vukubulduğunu zannetmiyorum.

Hitler - Musolini mülâkatı hakkında da şunu söylemiştir:

Brenner'de olup biteni bilmiyorum. Belki de iki devlet adamı sulh hakkında noktai nazar teatisinde bulunmuştur. Her halde istikbal ne hazırlarsa hazırlasın, ona karşı koymaya hazır bulunuyoruz. Bunu, hareketimizi ilham eden ve son nutkunda Ruzveltin de mülhem olduğu sükûnet ve azimle yapacağız.

Rus - Finlandiya harbi hakkında da Lord Halifaks demiştir ki:

Bizim başlıca hedefimiz Almanyanın mağlûp olmasıdır, size şunu temin etmek isterim ki, tevessül edeceğimiz herhangi bir hususi hareketin Rusya ile olan münasebetlerimizi ihlâl edebileceği endişesi bizi asla azmimizden döndürmiyecektir. İngilterenin siyasetini bundan daha sarih bir tarzda ifade edebileceğimi zannetmiyorum.

General Besim ömer Akalın vefat etti

(Baş tarafı 1 incide)

nı söylemiştir. Bu sırada yanında oturanlar kendisinin biraz hiddetlendiğini hissetmişlerdir. Garson ayrıldıktan sonra General Besim Ömer kendisinde bir fenalık hissettiğini söylemiş, hemen koltuğuna girilerek lokantanın gerisindeki bir salona götürülmüş, Nümune hastahanesine telefon edilmiştir. Oradan gelen doktorlar kendisine enjeksiyon yapmışlarsa da bu bir fayda vermemiş, General hayata ebediyen gözlerini kapamıştır.

Bu güzide şahsiyetin ölümü Meclis muhitinde ve Ankarada büyük bir teessürle karşılanmıştır. Cenazesi yarın 17 de kalkan trenle İstanbul naklolunacak, cenazesi orada merasimle kaldırılarak aile mezarlığına gömülecektir.

* * *

General Besim Ömer bu devrede bilecikten seçilmişti. 84 yaşında idi, Fransızça ve Rumca bilirdi. Hayatında hiç evlenmemişti. Yetmişe yakın telif ve tercüme eserleri vardır. Bilhassa memleketimizde çocuk bakımı hakkında ilk neşriyat yapan doktordur denebilir. Son eseri "Türk çocuğu nasıl yaşamalıdır,, ismini taşıyordu ve geçen sene basılmıştı.

Profesör Besim Ömerin ölümiyle tıb ve tıb edebiyatı âlemi büyük bir uzvunu kaybetmiştir. Çok temiz bir şahsiyet olan Profesör senelerce Verem Mücadele heyetinde, Hilâliahmerde hizmetlerde bulunmuştur.

Besim Ömerin gazetelerimizde de birçok makaleleri intişar etmiştir.

Ölümünden dolayı Meclise, tıb âlemine ve ailesine en derin taziyetlerimizi bildiririz.

Merhumun Tercümeihali

1278 senesinde İstanbulda doğan Dr. Besim Ömer Akalın, Ömer Şevki Paşanın oğludur.

İlk tahsilini aile ocağında, Koçüştiyesinde ve sonra Kuleli Askeri Tıbbiye İdadisinde yapmıştır. Daha sonra Askeri Tıbbiye mektebinde tahsil ile 25 Mayıs 1301 de diploma almıştır.

Haydarpaşa tatbikat hastahanesine Tabip Yüzbaşı rütbesiyle devam ederken Tıbbiye mektebinde açılan imtihana girmiş ve kıbale fenni muallim muavinliğine intihap olunmuştur.

Yunan hududunda asker tahşidinde, müracaatı üzerine Serfice hastahanesine tayin edilmiş, fakat vazife ifa ederken tifoya tutulmuştur (1301)

1 Eylül 1301 tarihinde muallim muavinliği uhdesinde kalmak üzere kıbale fenninde ve püerikültürde tahsilini ikmal için muhassasatile Parise gitmiştir.

18 Kânunuevvel 304 te hocasının vefatı üzerine kıbale fenni muallimliğine tayin olunmuştur.

1 İkinciteşrin 307 de tahsilini ikmal ile Paristen tıbbiye mektebindeki vazifesine dönmüştür.

18 Agustos 308 de Brükselde toplanan vilâde fenni ve kadın hastalıkları kongresine hükûmet tarafından murahhas olarak gönderilmiştir.

13 Birinciteşrin 308 de (Emrazı nisa) kitabını tercüme ettiğinden mükâfata mazhar olmuştur. Bu kitap Prof. Dr. Luteaud'nun eseridir.

6 Nisan 311 de hocasının vefatına binaen ebeler muallimliğine de tayin olunmuştur.

1313 senesinde viladi seririyat muallimliğine tayin olunmuştur.

1314 te fakülte namında askeri tıbbiye mektebinde içtima eden (Umumi sıhhiye meclisi) ve (Tıbbi mülkiye meclisi) âzalıklarına tayin edilmiştir.

1323 (1907) de Londrada inikad eden (Beynelmilel Salibiahmer) kongresine hükûmet tarafından murahhas gönderilmiştir.

1325 te Tıbbi mülkiye meclisi (Adli tıb vazifesini görüyordu) ve Umumi sıhhat meclisi (memleketin ahvali sıhhiyesile uğraşıyordu) reisliğine tayin olunmuştu.

1328 de Meşrutiyeti müteakip yeniden teşkil olunan (Sıhhat umum müdürlüğüne) tayin kılınmıştır.

1911 de Vaşingtonda in'ikad eden (Beynelmilel Salibiahmer) kongresine hükûmet ve Hilâliahmer namına murahhas olarak gitmiş, memuriyetine dair mufassal bir rapor yazıp bastırmıştır.

1328 de Hilâliahmer cemiyeti ikinci reisliğine intihap olunmuş Balkan harbinde ve bunu müteakip Umumi ve İstiklâl harplerinde vazife ifa eylemiştir.

1324 te Cenevrede in'ikad eden (Beynelmilel Salibiahmer) konferansında hükûmet ve Hilâliahmer cemiyeti murahhası olarak gönderilmiş ve aynı senede Viyanada in'ikad eden Beynelmilel Etfal konferansında Himayei Etfal cemiyeti murahhası sıfatiyle bulunmuş ve konferanstaki müzakere ve kararlarara dair bir rapor yazıp bastırmıştır.

1329 da Hilâliahmer merkez dairesinde hanımlara ilk defa hastabakıcı dersleri vermiş ve hastahanede pratik yaptırmıştır.

1330 da Tıb Fakültesi reisliğine intihap olunmuştur.

1331 de (Veremle Mücadelei Osmani Cemiyeti) ikinci reisliğine intihap edilmiştir.

1335 İkinciteşrininde ilk defa ve 1337 de ikinci defa Darülfünun Emanetine intihap ve tayin edilmiştir.

1918 senesi 6 Temmuzunda İstokholm'a giderek İsveç tarikile memleketimize gelen ağır surette yaralı veya hasta harp esirlerimize yapılan muavenetten dolayı İsveç Salibiahmerine lâzımgelen teşekkürü ifa etmiştir.

Prof. Dr. General Besim Ömer Akalın muallim muavinliği de dahil olmak üzere Askeri Tıb mektebinde, Tıb Fakültesinde 1885 (1301) den 1933 senesine kadar hemen yarım asır hocalık etmiştir.

Zirai istihsalde devletin rolü

(Baş tarafı 1 incide)

yapılacak tecrübenin bilhassa bu kısmı ziraat hayatında bir inkılâp başlangıcı teşkil edecektir.

Türkiye yalnız küçük ziraat memleketi olarak kaldıkça zirai istihsalâtımızı istediğimiz şekilde ve derecede arttırmağa maddeten imkân yoktur; büyük ziraat ise sadece makine ziraati demektir; şu halde istihsalâtımızı arttırabilmek için öküz yerine mümkün olduğu kadar at, kara saban yerine pulluk ikame etmeye çalışırken geniş arazide makine ziraatine de adepte olmak yoluna giriyoruz demektir.

ASIM US

Bulgar ordusu

(Baş tarafı 1 incide)

bitaraflık siyasetine devam edeceğini ehemmiyetle kaydetmiş ve demiştir ki:

Fakat bu, yalnız Bulgaristanın elinde değildir. Bulgar milleti müttehiden her türlü tecavüzü tardedecektir. Bulgar ordusu yabancı menfaatler için harbe atılmıyacaktır.

Bir haftalık bilânço

Londra, 19 (A.A.) — Londrada resmen bildirilen rakamlara göre, geçen hafta zarfında düşman 9 Müttefik ve bitaraf gemisini batırmıştır. Bu gemilerin mecmu tonilâtosu 23.9000 dür. Gemilerin 3 ü İngiliz, 2 si Fransız, 4 ü bitaraftır. Bu gemilerin hiç birisi, harp gemilerinin muhafazası altında bulunmıyordu.

Muhasamatın başlangıcından 13 Marta kadar, harp gemisi muhafazası altında seyir eden 12.816 müttefik ve bitaraf gemisinden yalnız 28 i batmıştır. Diğer taraftan Fransız harp gemileri de muhasamatın bidayetinden 13 Mart tarihine kadar 2000 müttefik ve bitaraf gemiye refakat etmiş ve bunlardan yalnız 4 ü batmıştır.

Geçen hafta içinde İngiliz gemileri 3 Alman gemisi zapt ve müsadere etmiştir.

Vels dönüyor

(Baş tarafı 1 incide)

Büyük Britanya hükûmeti, Amerika hariciye nazırını Londrada kabul etmek, hedefleri hakkında mumaileyhe apaçık teferrüatile izahat vermiş olmakla bahtiyardır. İngiltere hükûmeti derhal Vels'in çok maharetli ve derin ve seri anlayışlı bir devlet adamı olduğunu anlamıştır. Vels ziyaret ettiği bütün memleketlerin duyguların ve görüşlerini ölçmüş ve İngiltere ve Fransanın kendilerini ilham eden hedefteki ittihadlarını görmüştür.

Harpten sonra Almanya

Bir İngiliz muharririnin görüşüne göre

Tarih ve hakikatler bakımından ne gibi bir mesele ile karşılaşıyor?

TARİH VE SİYASET SAHASINDA DÜŞÜNCELER:

İngiltere, Almanyayı parçalamak değil de, başka milletler pahasına ele geçirilmiş yerlerde millî istiklâlleri iade ettikten sonra, yeni bir dünya nizamı kurmak için müzakereye girebilecek yeni bir Alman idaresinin kurulmasını istihdaf ediyor. Ondan sonra sulh ve sükûn teessüs edecek, Almanya tekrar Avrupa ailesine girerek beynelmilel hukuk kaideleri içinde dünya işleri yürüyecek. İngiltere bakımından dava bu şekilde görülmektedir. Şimdi İngiliz muharrirleri böyle bir istikbali göz önüne getirerek, Almanyada vaziyetin — bilhassa tarihin tekevvünü bakımından — ne olacağını araştırıyorlar. Ezcümle E. C. Bentli, "Deyli Telefraf" gazetesinde diyor ki:

"Zamanla cevabı alınabilecek suallerden biri Almanyada tarihin ne suretle tesbit edileceğidir?

Yani, milyonlarca Alman ihtiyar ve gencinin, —bilhassa gencinin— yaşamakta oldukları ve yaşadıkları devir içinde, dünya işlerine, Bilhassa Avrupa işlerine dair noktai nazarları ne olacaktır?

O devrin hâdiseleri hakkında hakikate mutabık nasıl bir fikir edinebileceklerdir? Bu ehemmiyetsiz bir mesele değildir. Bilâkis, Avrupa istikbali için hayatî bir ehemmiyeti haizdir.

Bir milletin tavır ve hareketi, umumiyet itibarile, muasır hâdiselerin gidişine ait edindiği kanaatlerle tesbit edilir. Bu hâdiseler, bir fikir teşkil eder ve bu fikrin ekseriyeti, malûm hakikatlar muvacehesinde bir neticeye varır. Meselâ şu veya bu meselede doğru yahutyanlış hareket ettik der. Bizi idare edenler yanlış yola sevkettiler, yahut etmediler der. Hakkımız olan muvaffakıyeti kazandık yahut hakkettiğimiz veçhile mağlûp olduk kanaatine vasıl olur.

Modern tarih, bu gibi millî zihnî bir ameliyenin devamlı misallerini göstermiştir. Bunların en ziyade göze çarpanlarından bir kaçını zikredebiliriz:

Fransa, 20 senelik bir askerî satvetten sonra, Napolyon dramının son safhalarının bir hata olduğuna kanaat getirmiştir. Binaenaleyh memleketin emniyetini temin ettikten ve 1789 prensiplerini kurduktan sonra bir tevakkuf devresine girmeği lüzumlu gördü. Buna da şu intibala vasıl olmuştu: İmparator, Fransanın hayatına beynelmilel bir fesat kurmuş olduğu için değil, Napolyonun en kuvvetli hayranlarından olan İngiliz şairi Bayron'un dediği gibi "zafer şahabının kendisini çok uzaklara kadar cezbettiğinden,, kaybetmiştir.

Fransa, bir devlet olarak, bu noktai nazarı bir daha aslâ bırakmamış ve Avrupaya hâkim olmak fikrine tamamen sırtını dönmüştür.

Kırım seferine gelince; biz İngilizler karışık olduğu kadar da hatalı olduğuna kanaat getirdiğimiz o işte sulh yaptık ve işleri aşağı yukarı eski halinde bıraktık.

Cenubî Afrikada dahi, mücadelenin içinden çıktık fakat harbin İngiliz ordusu için solmak bilmez bir ihtişam olduğu iddiasında bulunmadık ve bütün o safhayı edibimiz Kipling'in dediği "İyi bi rders,, telâkki ettik.

Bir çok diğerlerinde olduğu veçhile bütün meselelerde, vaziyetin esası şu idi ki, hakikatlerle yüzleşilmişti. O hakikatler, barizdi; bir kısım halk, görmek istemese bile, diğerleri görmüştüler. Son dakikada deliller ölçülüp biçilmiş; ve tarihin hükmünden kaçınılmamıştı. Aynı zamanda, Bismarka Alman imparatorluğunu yaratıp perçinlemeğe yarayan üç muharebede dahi tarihin hükmünden kaçınılmamıştır. Hakikatlere göz yumulmamıştır. Almanlar, o hâdiseden müftehirdiler. Diğer milletlerde elde edilen neticelerden bir kısmına uzun müddet tahammül edilebileceği hakkında zihnî bir kaydı ihtiyatları olsun veya olmasın tasvip kararlarını vermiştiler. Halk, ne olup bittiğini ve mesuliyetin nerede bulunduğunu biliyordu.

Bununla beraber bugünkü vaziyette Almanyada şimdiye kadar görülmemiş bir hal göze çarpmaktadır. Geniş fikrî menabiile bütün dünyanın takdirini kazanmış olan büyük bir millet, dünya hâdiseleri ve efkârı ile alâkası tamamen kesilmiş vaziyette... Hükûmetlerin emrine amade bütün yirminci asır bilgisi ve modern usuller, milletin zihnini muayyen bir kalıp içerisine sokmak prensipini istihdaf eden bir sisteme göre istismar edilmektedir. Muayyen siyasî ve içtimaî fikirler kabul ettirilmekle kalmıyor bunların diğer veçhesi de gösterilmiyor. Bunda tam bir muvaffakıyet elde edilememişse de, tamama yakın bir muvaffakıyet kazanılmıştır...

Son zamanlara ait küçük bir misal ele alalım. Mister Çemberlayn, İngiliz siyasetinin gayesi, Almanyayı parçalamak olmadığını söylediği halde, Alman resmî istihbaratı Alman halkına, Çemberlayn'in böyle dediğini bildirmiştir.

Keza, kısa bir zaman evvel, Nazi şeflerinden birisi, İngilterede bir çok ahalinin daha iyi bir içtimaî vaziyete gelmesi için "sosyal hizmetler teşkilâtı,, mevcut olmadığını söyledi. Bir çok Almanlar. bittabi hakikati daha iyi biliyorlardı. Lâkin bunu açığa vuramadılar. Esasen bu izahat ta, iyi malûmatı olanlara hitap etmiyordu.

Keza, harbin başlangıcında Atenya battığı zaman, bütün Almanyaya, bu geminin İngiliz bahriye nazırı Vinston Çörçilin emrile batırıldığı bildirildi. Ve Nazi hükûmetinin bunu vesikalarla isbata kadir olduğu ilân edildi. Bu havadis bu şekilde o kadar çok tekrar edildi ki, aşağı yukarı millî bir itikat haline geldi.,,

Muharrir bundan sonra, Almanyada bugünkü idare değiştikten sonra dahi —bu vaziyet dahilinde— halkı hakikatlerle temasa getirmenin kolay ve süratli olmıyacağını söylüyor. Böyle bir halin şimdiye kadar görülmediğini ve sonunun neye varacağını tahmin etmek güç olduğunu ilâve ederek neticeyi şöyle hulâsa ediyor:

"Bütün bunların tesirini izale etmek kolay bir vazife değildir. Almanyayı, Avrupa ailesine tekrar sokmak çabucak temin edilemiyecektir.,,

Şubeye Davet

Eminönü Yerli AS. Şubesinden:

Piyade (Subay) Asteğmen: 30974 İsmail oğlu Mehmet Nahit Akman 1320, Piyade (Subay) atğm: 31069 Mehmet Esat oğ. Ömer İsfendiyar 1320, Piyade (Ysb) Atğm. 31238 İbrahim oğ. Hasan Turgut 1317, Piyade (Ysb) Atğm. 24358 Ali Ahmet oğlu Mehmet Ali Tunçarslan 1315, Piyade (Ysb) Astğm.: 29107 Semih oğ. Mehmet Feridun Belisar 1313, Piyade (Ysb) Atğm.: 1067 Şakir oğ. Mehmet Salim Gür. 1317, Piyade (Ysb) Atğm. 22705 İbrahim oğlu İbrahim Ethem Gorşanın 1315, Piyade (Ysb) Atğm. 17152 Emin oğlu Emin 1314, Piyade (Ysb) Atğm.: 30664 Talât oğlu Ahmet Salim Erden 1319, Piyade (Ysb) 19181 Abdullah oğlu Osman Kolat 1315, Piyade (Ysb) Atğm.: 17240 Ahmet oğlu Mehmet Zeki Çelikkol 1314, Piyade (Ysb) Atğm.: 14780 Kadir oğlu Hüseyin Nazım Müldür 1313, Piyade (Ysb) Atğm.: 44342 İrfan oğ. Rıfat Yelkin 1328, Piyade (Ysb) Atğm.: 39941 Ali Rıza oğ. İsmail Hakkı Balamir 1319, Piyade (Ysb) Atğm.: 30716 Osman oğ. Hamdi Şahar 1319, Piyade (Ysb) Atğm.: 1329/76 Hasan oğ. Nurettin Erdil 1323.

İşbu subayların 25 Mart 940 gününe kadar nüfus ve askeri vesaikile şubede bulunmaları muktezidir.

SAHİBİ: ASIM US
Basıldığı yer: VAKIT Matbaası
Umum Neşriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevengil

ANÎTESİR
NEVROZİN
Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Soğuk Algınlığı

ve bütün ağrılarını derhal keser
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

Sarıyer Kaymakamlığı ve Belediye Şubesi Müdürlüğünden:

Sarıyer kazasına tâbi Kilyos (Kum köyü) mevkiinde Değirmen, Kirazlık sokağında eski 30, yeni 3 No.lı ve Hüseyin, Muhsin, Fatmanın sahip oldukları ve tapu idaresince tanzim edilmiş olan ifraz haritasında gösterilen (2193) metre murabbaı kablo kulübesinin mevzuu bulunduğu arsanın Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü namına istimlâkinde umumi menfaat görüldüğü İstanbul vilâyeti idare heyetinin 22/11/939 tarih ve 669/227 No.lı kararından anlaşılarak İstanbul umumi meclisi daimi encümeninin 19/12/939 tarih ve 12334 No.lı kararına tevfikan teşekkül eden heyetin 1295 tarihli istimlâk kanununa göre yerinde yaptığı tetkikat neticesinde mezkûr arsaya (220) lira kıymet takdir edilmiştir. Tarihi ilândan itibaren sekiz gün müddetle Sarıyer Belediye şubesi kapısına asılmış olan haritasını görmek ve izahat almak veya sahiplerinin bir gûna itirazları var ise bu müddet zarfında tahriren bildirmek üzere keyfiyet ilân olunur. (1933)

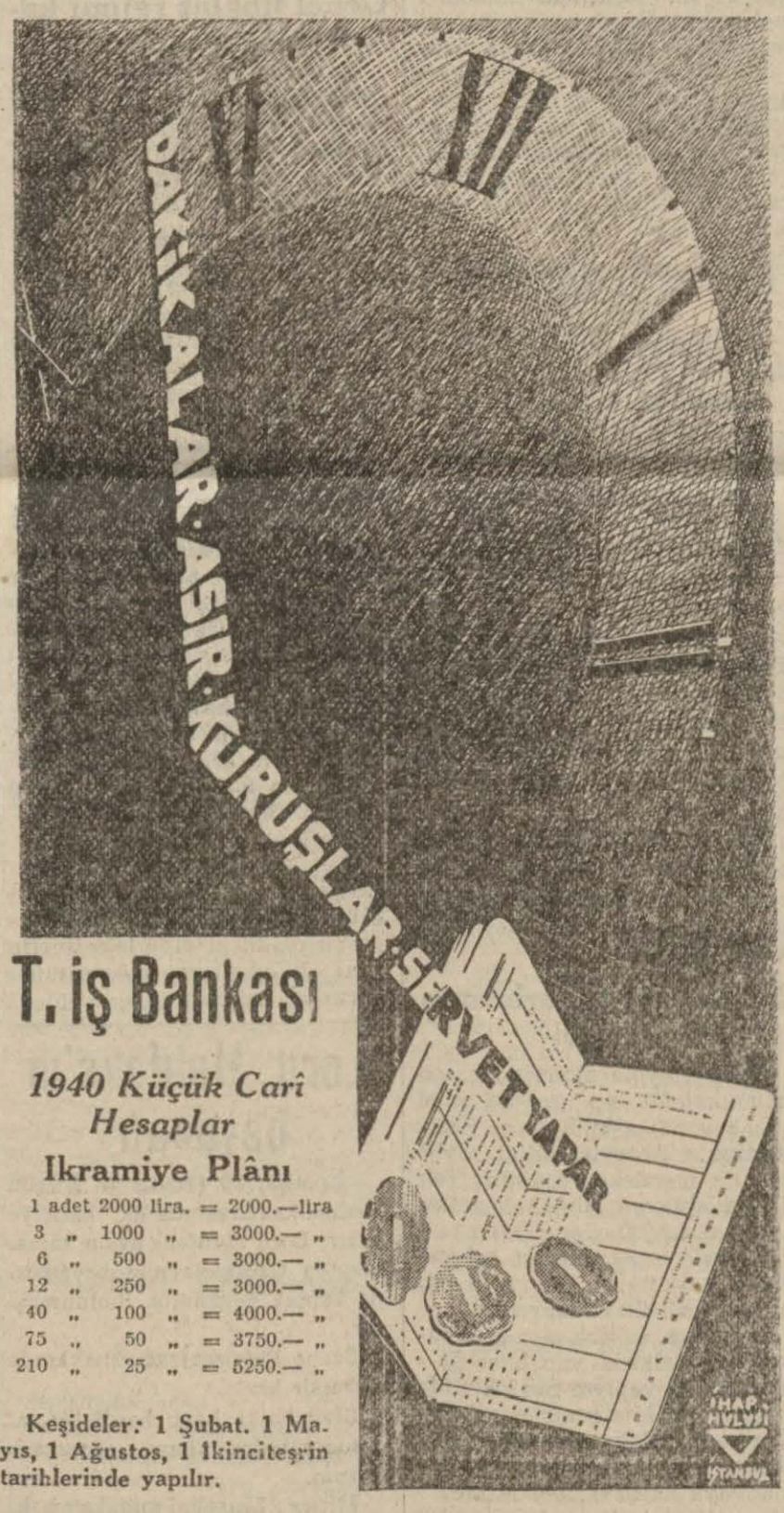

T. İş Bankası
1940 Küçük Carî Hesaplar
İkramiye Plânı

1 adet	2000	lira.	=	2000.— lira
3 „	1000	„	=	3000.— „
6 „	500	„	=	3000.— „
12 „	250	„	=	3000.— „
40 „	100	„	=	4000.— „
75 „	50	„	=	3750.— „
210 „	25	„	=	5250.— „

Keşideler: 1 Şubat. 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Ankara Caddesinin en işlek yerinde
Kiralık dükkân
Vakıt Matbaası idaresine müracaat

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 1oo,ooo,ooo Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

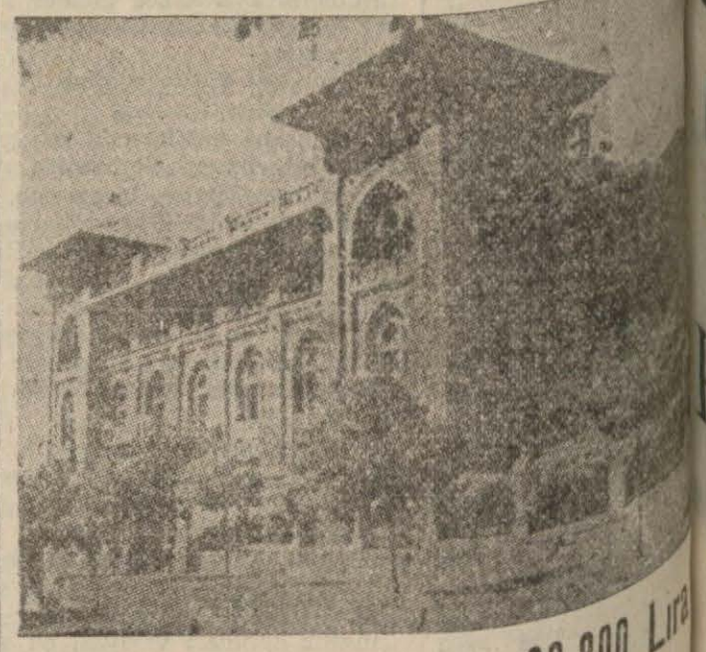

Para biriktirenlere 28,800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

				Lira
4	Adet	1.000	Liralık	4.000
4	„	500	„	2.000
4	„	250	„	1.000
40	„	100	„	4.000
100	„	50	„	5.000
120	„	40	„	4.800
160	„	20	„	3.200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde fazlasiyle verilecektir. Kuralar senede 4 defa: 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilir.

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

İşin Nev'i	Miktarı	Keşif bedeli Lira	Kr.	% 7,5 teminatı Lira	Kr.
Toptaşı Bakımevinde yapılacak tamirat işi		3618	37	271	38
Kalay	500 Kg.	—	—	—	—

I — Keşif ve şartnamesi mucibince İdaremizin Toptaşı Bakımevinde yapılacak tamirat işi ile yine şartnamesi mucibince 500 kilo kalay aşağıda gösterilen usullerle ihale olunacaktır.

II — Eksiltme ve pazarlık 4/IV/940 Perşembe günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Tamirat işine ait şartnameler her gün Levazım Şubesi veznesinden (9) kuruşa; kalay şartnamesi de parasız alınabilir.

IV — Tamirat işine girecekler şartnamesinin F fıkrasında yazılı vesikle ve her iki iş için isteklilerin % 7,5 güvenme paralariyle birlikte (2) komisyona müracaatları.

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Alma Komisyonundan:

1 — Şartnamede her çeşidinin cins ve mikdar ve evsafı yazılı (9) kalem çeşitli santral, telefon makinesi vesaire toptan ve her çeşit fiat teklif edene ihale edilmek hakkı Komutanlığa ait olmak şartiyle zarf usuliyle 5/4/940 Cuma günü satın alınacaktır.

2 — Her çeşidin tahmin bedeli yazılı olan ve tamamına 70.158 tahmin edilen bu alıma ait şartname 351 kuruş bedel karşılığında yondan alınabilir.

3 — Tamamını almak istiyenlerin 4760 liralık ilk teminat ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını ve satın alınacaklardan bir kısmını vermek istiyenlerin bunların tutarlarının yüzde yedi buçuk recesinde teminat ve eksiltmeye girmek istediği makine ve teçhizatın leri teklifi muhtevi iç zarfı üzerine yazılı teklif mektubunu belli saatten dokuza kadar Komisyona vermiş olmaları. (1113)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Bedeli Türk — İngiliz kredi anlaşmasından tediye edilmek üzere yaası tekarrür eden takriben 1.043.747 kilo lokomotif bandajı pazaretile ve münhasıran İngiliz firmalarından satın alınacaktır.

Bu hususta tanzim edilmiş olan şartnameler Londrada Türk Ticaret şeliğinden ve Ankarada Devlet Demiryolları Malzeme Dairesinde edilebilir. Şartname almak istiyenlerin bu kabil malzeme imal eden giliz fabrikasını temsil ettiklerini firma ismini vermek suretile tahriren veya şifahen yukarda sözü geçen yerlere müracaatları lâzımdır.

Verilecek tekliflerin en nihayet 8/5/1940 tarihine kadar Ankarada let Demiryolları Merkez Dokuzuncu Arttırma Eksiltme komisyonuna edilmiş olması lâzımgeleceği ilân olunur. (1044)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satın Alma Komisyonundan:

1 — Bir takımına altı lira kıymet takdir edilen onuz kayışlı tüklü palaska takımından örnek ve evsafına uygun sekiz bin takım palı zarf usulile 27/3/940 Çarşanba günü saat onda satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi iki yüz kırk kuruş karşılığında komisyondan bilecek olan bu eksiltmeye girmek isteyenlerin 3600 liralık ilk teminatla şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli saatten dokuza kadar komisyona vermiş olmaları. (1113)